Ազգ
Azg

26 ՄԱՐՏ 2008 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 57 (3951)

ԳԱԼԱ-ն հաղթեց

ԳԱԼԱ հեռուստաընկերության պաշտպանության նախաձեռնությամբ մարտի 25-ին հավաքվեց ողջ պահանջվող գումարը: ՊԵԿ աշխատակիցները հարկային տեսչության պահանջած գումարը ստանալու վերջին ձեւակերպումներն էին անում: Ընդհանուր գումարը կազմում էր 26.899.986 դրամ (մոտ 86 700 ԱՄՆ դոլար): Այսպիսով, ԳԱԼԱ-ն խուսափեց իր ունեցվածքի վաճառքի հեռանկարից եւ հնարավորություն ունի շարունակելու հեռարձակումը:

ԳԱԼԱ ընկերության դեմ տնտեսական ճնշումների հալածանքները սկսվել էին 2007-ի հոկտեմբերից, երբ այս կայանը սկսեց լայնորեն լուսաբանել նախագահության համար առաջադրվող Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի ելույթները: 2007-ի նոյեմբերի 12-ին հարկային տեսչությունը ԳԱԼԱ-ի սեփականատեր «ՁԱՊ» ՍՊԸ-ին ներկայացրեց հարկային պահանջների ակտ, նոյեմբերի 26-ին հարկային տեսչությունը այդ հայցով դիմեց Տնտեսական դատարան: ԳԱԼԱ-ի պաշտպանության կողմը նախատեսում է բողոքարկել դատարանի վճիռը, ընդհուպ եվրոպական դատարան, քանի որ համարում են, որ այս գործում խախտվել են մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիայի առնվազն երկու հոդվածներ:

Ո՞վ կդառնա Հայաստանում ԱՄՆ-ի հաջորդ դեսպանը

ԱՐՄԵՆ ՄՈՒՌՎԵԼՅԱՆ

Վերջին ամիսներին մոռացված այս հարցը նորից շունչ է առնում: «Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթը տեղեկացնում է, որ ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը Հայաստանի ԱԳՆ-ին է ներկայացրել նոր դեսպանի թեկնածությունը՝ Մարի Լուիզ Յովանովիչ: Իսկ մեր որոնումներից պարզվեց, որ նա կարիերային դիվանագետ է եւ ԱՄՆ պետքարտուղարությունում աշխատում է 1986-ից: Յովանովիչը ավարտել է Պրինստոնի հեղինակավոր համալսարանը, մասնագիտությամբ պատմաբան է, զբաղվել է Ռուսաստանի պատմության ուսումնասիրությամբ, ավարտել է նաեւ Պուշկինի ինստիտուտը, իսկ 2001-ին՝ ԱՄՆ-ի ամենահեղինակավոր Ազգային ռազմական քոլեջը, որը ԱՄՆ-ի պաշտպանության նախարարությանը կից Ազգային պաշտպանության համալսարանի մի մասն է: Յովանովիչի հետաքրքրությունը Ռուսաստանի պատմության նկատմամբ պատահական չէ, հայրը՝ ազգությամբ սերբ Միխայիլ Յովանովիչը ծնվել է ռուսական Չիտա քաղաքում, ծառայել է խորհրդային բանակում եւ նույնիսկ եղել է գերմանական ճամբարներում, որտեղից էլ փախել է եւ հետագայում հայտնվել ԱՄՆ-ում: Յովանովիչի մոր՝ Նադյայի մասին հայտնի է, որ նա նույնպես մայրական գծով ռուսական ծագում ունի եւ նրա նախնիները Ռուսաստանից հեռացել են հեղափոխությունից հետո: Յովանովիչի ծնողներն իրար հանդիպել են Կանադայում, որտեղ էլ նա ծնվել է 1958-ի նոյեմբերին: Մարի Լուիզ Յովանովիչը ներկայումս ԱՄՆ-ի արտակարգ եւ լիազոր դեսպանն է Ղրղզստանում, որտեղ աշխատում է 2005-ի հունիսից:

Տես էջ 3

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ձերբակալվել է Մատենադարանի փոխտնօրենը

Մատենադարանի փոխտնօրեն Արշակ Բանուշյանի տանը մարտի 24-ի երեկոյան խուզարկություն է կատարվել, հետո նրան հարցաքննել են հատուկ քննչական ծառայությունում: Այս մասին «Ազատություն» ռադիոկայանին հայտնել է Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի գրասենյակի ներկայացուցիչ Արմեն Խաչատրյանը: Ըստ նրա, ժամը 3-ի սահմաններում տեղեկություն է ստացվել Ա. Բանուշյանի ձերբակալության մասին: Թե ինչ մեղադրանք է առաջադրվել վերջինիս, հայտնի չէ: Բոլոր դեպքերում անթույլատրելի է մարդուն ձերբակալել միտինգավորների առաջ ելույթ ունենալու համար, նույնիսկ եթե ենթական լիազորված չի եղել ներկայացնելու Մատենադարանի կարծիքը:

Արամ Զավենի Սարգսյանին առաջադրվել է մեղադրանք

ՀՀ գլխավոր դատախազությունից տեղեկացրին, որ «Սահմանադրական կարգի խախտմամբ պետական իշխանությունը յուրացնելու նպատակով երկրում զանգվածային անկարգություններ հրահրելու եւ կազմակերպելու» փաստի առթիվ ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության վարույթում գտնվող քրեական գործի շրջանակներում «Հանրապետություն» կուսակցության քաղաքական խորհրդի նախագահ Արամ Զավենի Սարգսյանին մարտի 25-ին առաջադրվել է մեղադրանք ՀՀ քրեական օրենսգրքի 225-րդ հոդվածի 3-րդ մասով, 225.1 հոդվածի 1-ին մասով եւ 300-րդ հոդվածով: Նրա նկատմամբ խափանման միջոց է ընտրվել ստորագրություն՝ քաղաքից չբացակայելու մասին:

Մ. Մ.

Հարկային ստուգումներ «Չորրորդ իշխանությունում»

Մարտի 28-ից ՀՀ կառավարությանն առընթեր հարկային պետական ծառայությունը լայնածավալ ստուգումներ է իրականացնելու «Չորրորդ իշխանություն» թերթի խմբագրությունում: Այդ մասին «Նոյյան տապանի» թղթակցին հայտնել է թերթի խմբագիր Շողեր Մաթեւոսյանը: Նշելով, որ դա հերթական ստուգում չէ, նա համոզմունք հայտնեց, որ այդպիսով իշխանությունները նպատակ ունեն թերթի հետագա տպագրությունը խոչընդոտելու «ուղիներ» գտնել: Ըստ Շ. Մաթեւոսյանի, հարկայինի ստուգումներ անցկացնելու գաղափարը պայմանավորված է հատկապես «Չորրորդ իշխանության»՝ այսուհետեւ որպես օրաթերթ լույս տեսնելու հանգամանքով: «Սա կապված է ներքաղաքական վիճակի հետ. այս թերթն իրենց կխանգարի», ասել է նա: Այնուամենայնիվ, ինչպես հավելեց թերթի խմբագիրը, լավ է, որ նշված ծառայության աշխատակիցները քաղաքակիրթ կերպով այցելել են խմբագրություն եւ ծանուցագիր ներկայացրել:

Լրագրողը ոստիկանություն է տարվել

Երեկ Վանաշեն գյուղում ի պաշտպանություն ձերբակալված պատգամավոր Սասուն Միքայելյանի հանրահավաքի լուսաբանումից հետո իրավապահները բռնություն են կիրառել լրագրողների նկատմամբ: Ըստ «Ազատություն» ռադիոկայանի, «Չորրորդ իշխանության» թղթակիցներ Թագուհի Թովմասյանից եւ Գագիկ Շամշյանից փորձել են խլել ձայնագրիչը եւ լուսանկարչական ապարատը, իսկ «Ժամանակ Երեւան» թերթի լրագրող Կարինե Հարությունյանին բերման են ենթարկել Հրազդանի ոստիկանության բաժին: Ըստ ռադիոկայանի, Կարինե Հարությունյանին բռնի ուժով նստեցրել են մեքենան եւ տարել ոստիկանություն:

Ոստիկանության բաժանմունքում ստուգել են լրագրողի վկայականը, պահանջել են ջնջել արված լուսանկարները: Մեկ ժամ անց լրագրողին ազատ են արձակել, ինչպես ավելի ուշ պարզվել է՝ տեղի ոստիկանապետին մարդու իրավունքների պաշտպան Արմեն Հարությունյանի հեռախոսազանգից հետո:

Զորակոչ եւ զորացրում Հայաստանում

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը մարտի 20-ին հրամանագիր է ստորագրել 2008-ի գարնանային զորակոչ անցկացնելու եւ զորացրում կատարելու մասին: Հրամանագրի համաձայն, 2008 թվականի ապրիլ-հունիս ամիսներին կանցկացվի Հայաստանի Հանրապետության արական սեռի այն քաղաքացիների պարտադիր զինվորական եւ այլընտրանքային ծառայությունների զորակոչը, որոնց 18 տարին լրանում է մինչեւ զորակոչի օրը, ինչպես նաեւ այն քաղաքացիների, ովքեր կորցրել են նախկինում ստացած պարտադիր զինվորական ծառայության զորակոչի տարկետման իրավունքը:

2008 թվականի ապրիլ-հունիս ամիսներին կզորացրվեն սահմանված ժամկետում պարտադիր զինվորական ծառայություն անցած զինծառայողները:

ԽԹԱՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ

Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի եւ Ռուսաստանի հայերի միության նոր մրցույթները 2008-ին

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Ստեղծագործական միությունների դերակատարումն ու ընդհանրապես նշանակությունը կարեւորելով՝ Համաշխարհային հայկական կոնգրեսն ու Ռուսաստանի հայերի միությունն անցյալ տարի անցկացրեցին մրցույթներ՝ ժուռնալիստների եւ գրողների միությունների հետ համատեղ: **«Ազգն»** անդրադարձել է այդ թեմատիկ մրցույթներին ու մրցանակաբաշխությանը: Օրերս արդեն այս տարվա մրցույթների հայտարարման առնչությամբ քննարկում տեղի ունեցավ Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի հայաստանյան մասնաճյուղում՝ կոնգրեսի հիմնադիր անդամներ գրողների, ժուռնալիստների, կոմպոզիտորների, նկարիչների միությունների եւ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի գիտության զարգացման հիմնադրամի ներկայացուցիչների մասնակցությամբ:

Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի եւ Ռուսաստանի հայերի միության փոխնախագահ Վլադիմիր Աղայանը հանդիպմանը նախ ընդգծեց, որ երկու կազմակերպությունների մոտեցումը ստեղծագործական միություններին մնում է նույնը, ավելին, այս տարի նախատեսվում է մրցութային խրախուսման մեջ ներգրավել նաեւ ՀՀԿ հիմնադիր մնացյալ կազմակերպություններին: Աղայանը կարեւորեց այն հանգամանքը, որ արդեն իսկ կոնգրեսի հիմնադիր երկու կազմակերպություններում գործում են առանձին՝ Գրականության եւ գիտության աջակցության հիմնադրամներ: Անցյալ տարի մեկնարկած մրցանակաբաշխություններն էլ աննախադեպ էին իրենց մրցանակային ֆոնդի ծավալներով:

Այս դեպքում, ժուռնալիստների միության նախագահ **Աստղիկ Գեւորգյանը** նշեց, որ նախորդ տարվա մրցանակային 10000 դոլար ֆոնդը ընդունելի է նաեւ այս տարվա համար, իսկ թեմայի առնչությամբ մի քանի տարբերակ առաջարկեց: Մասնավորապես, կարող է թեմա դառնալ «Հայաստանը բոլոր հայերիս հայրենիքն է» կարգախոսը, կամ անդրադարձ կատարվի Արցախյան անկախության հռչակման 20-ամյակին:

Տես էջ 2

Նոր էջ հայ-թուրքական հարաբերություններում

Ռուսաստանում Թուրքիայի դեսպան Քուրթուլուշ Թաշքենթը ռուսական «Պոլիտիչեսկի ժուռնալ» հանդեսին տված հարցազրույցում անդրադառնալով Հայաստանի հետ Թուրքիայի հարաբերություններին՝ ասել է. «Ցավոք, ԱՊՀ բոլոր երկրներից միայն Հայաստանի հետ մենք չունենք դիվանագիտական հարաբերություններ: Դրա պատճառն այն է, որ Հայաստանի անկախության հռչակագրում եւ սահմանադրության մեջ պարունակվում են որոշ դրույթներ, որոնք տարածքային պահանջներ են առաջադրում Թուրքիային: Երկրորդ հանգամանքն այն է, որ Հայաստանը փորձում է այնպես անել, որ երրորդ երկրների խորհրդարանները որոշումներ ընդունեն, թե եղել է, այսպես կոչված, Հայոց ցեղասպանություն»: Ըստ թուրք դեսպանի, Հայաստանի հետ Թուրքիայի դիվանագիտական հարաբերություններ չունենալու երրորդ պատճառն այն է, որ «Հայաստանի կողմից օկուպացված է Ադրբեջանի տարածքի մի մասը»: «Մենք հարեւան երկրներ ենք եւ միշտ կմնանք այդպիսին: Ուստի նորմալ հարաբերություններ զարգացնելը լիովին համապատասխանում է մեր երկրների ժողովուրդների շահերին: Մենք հույս ունենք, որ պարոն Սարգսյանը կօգնի մեզ բացել նոր էջ Թուրքիայի եւ Հայաստանի հարաբերություններում», հայտարարել է Քուրթուլուշ Թաշքենթը:

ՄԱՀԿԱՆ

Նա տաճարում թողեց իր հոգին

Հանկարծամահ եղավ մոսկվացի ճանաչված շինարար Սերուժան Վրեժի Լալայանը: Ասես նախախնամություն էր, ինչ է՝ վախճանվեց Մոսկվայում կառուցվող եկեղեցական համալիրում, հանգավ բարեգործն Ռուսահայոց թեմի առաջնորդ Եզրաս եպիսկոպոսի ձեռքերի վրա, նրա փեշը դարձնելով մահիճ...

Սերուժան Լալայանը ծնվել է Արտաշատի շրջանում: 70-ական թվականներին տեղափոխվել է Մոսկվա: Աշխատանքի տեղավորվելով որպես մոնտաժող, նա միաժամանակ ընդունվել է ինստիտուտ: Երբ եկան հետխորհրդային նոր ժամանակներ, Լալայանը արդեն որպես փորձառու շինարար ստեղծեց իր ընկերությունը, այնուհետեւ երկար տարիներ գլխավորում էր Մոսկվայի խոշորագույն շինկազմակերպություններից մեկը: Կառուցում էր մասշտաբային

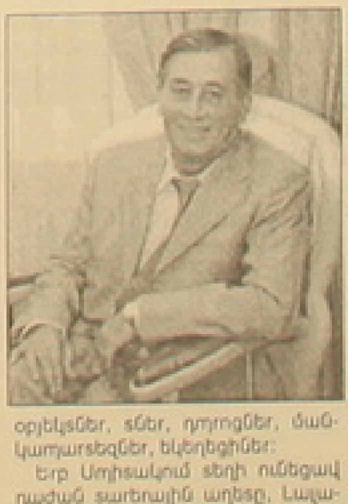

օբյեկտներ, տներ, դղյակներ, մանկապարտեզներ, եկեղեցիներ:

Երբ Սպիտակում տեղի ունեցավ դաժան երկրաշարժին աղետը, Լալայանն այնտեղ էր: Իսկ երբ Մոսկվայում սկսվեց նոր հայկական եկեղեցական համալիրի կառուցումը, նա ղեկավարեց շինարարական աշխատանքները: Ազնիվ, բարեհոգի անձ էր: Համեստագույն էր: Չգիտեմ: Բանվորները նկատել էին, որ իրենց պետը հաճախակի է կանգնում հառնող տաճարի առջեւ, եւ նրա հայացքը բարձրանում է գմբեթից վեր:

Ավաղ, նա չհասցրեց ավարտել սկսած գործը, որ դարձել էր նրա հոգու, սրտի, իր ժողովրդի նկատմամբ ունեցած սիրո իրագործումը: Սակայն շուտ մեկնելով արդեն այս կյանքում կառուցեց իր տաճարը: Եվ այնտեղ մտնող ամեն ոք, մոմ վառելով, կհիշի շինողի անունը՝ Սերուժան Վրեժի Լալայան:

Իր ցավակցական խոսքն էր ուղարկել Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Երկրորդը:

Իրավացի է Եզրաս սրբազանը՝ նա տաճարում թողեց իր հոգին՝ մարդու, հայի...

Հայաստանի երկընտրանքը՝ բռնապետակա՞ն, թե՞ ժողովրդավարական կայունություն

ԱԺԿ նախագահ Շավարշ Քոչարյանը երեկ «Փաստարկ» ակումբում անդրադարձավ նախընտրական, հետընտրական զարգացումներին ու կազմվելիք կառավարությանը: Նրա գնահատականով, մարտի 1-ի լույս 2-ի գիշերը կատարվածից հետո Հայաստանը հայտնվել է երկընտրանքի առջեւ՝ համոն երկու կայունության ձեւ, դրսի ժողովրդավարություն, թե՞ դրսի բռնապետություն, ամենիշխանություն: Ի վերջո կայուն երկրների երկու տեսակ կա՝ ժողովրդավարական եւ բռնապետական: Սրա այս տեսակների ընտրության առջեւ ենք, ըստ Շավարշ Քոչարյանի, եւ առաջին հերթին երկրիս իշխանությունները: Կառավարության ինչ-որ լինելուց առաջ իսկ պարզ կդառնա ընտրվելիք ուղղությունը, ըստ բանախոսի: Նա գտնում է նաեւ, որ միայն կոալիցիոն կառավարություն ստեղծելով վստահության արժանանալ անհնար է, սակայն կառավարության կազմում նոր կադրերի ներառումը կարող է հայաստանցիների սրտերում, անվստահության հիմք ստեղծել եւ դրանք արդարացնելով նաեւ վստահությունը վերականգնել: Իսկ կոալիցիայի ստեղծումը, ըստ Շավարշ Քոչարյանի, ինքնին ապացուցում է, որ կառավարությունը հստակ գիտակցում է առկա վտանգն ու խաղաղական ճանապարհը չքննարկելու հետեւանքները: Սակայն ԱԺԿ նախագահը խորհրդարանական խաղաղական ուժերի ներառում ենթադրող կոալիցիայից առավելապես է համարում ազգային համաձայնությունը, որը ենթադրում է նաեւ արտախորհրդարանական ուժերի ներառում:

Արտաքին ճակատում այս դեպքերը ներկայացրեց բանախոսը ու խոսեց նաեւ արդեն կատարվածից, ասելով, որ առանց երկրի ներսում անկայունության պատճառ հողի արտաքին ուժերն անկարող կլինեն անկայունություն ստեղծել, բայց եւ կարող են առավելագույնս օգտվել ստեղծված անկայուն իրավիճակից, իսկ Միացյալ Նահանգները պատրաստ լինելով ուղղակի բաց չի թողնի կարեւորագույն խնդրի՝ Ղարաբաղի հիմնահարցի լուծման հնարավորությունը: Շավարշ Քոչարյանի կարծիքով՝ ԱՄՆ-ը տպավորություն ունի, թե հայկական կողմերը ներկայումս թույլ են եւ համապատասխան ճնշման դեպքում հնարավոր կլինի միակողմանի զիջումներով լուծել Ղարաբաղի հարցը: Այս համատեքստում էլ բանախոսն ընդգծեց, որ ազգային խնդիրներ կան, որոնց որեւէ պարագայում մոռացության տալն անթույլատրելի է եւ ներհայաստանյան պայքարում հարկ է չանցնել այն սահմանագիծը, որը թույլ չի տա վնասել ազգային, պետական խնդիրների լուծման ընթացքին:

Ի պատասխան հարցի, 1996 եւ 2008 թթ. նախագահական ընտրությունների միջեւ զուգահեռներ անցկացրեց բանախոսը՝ դրանց տարբերությունները մատնանշելով: 1996-ի ընտրություններում միանշանակ էր, որ ընտրվել է Վազգեն Մանուկյանը: 2008-ի ընտրություններում միանշանակ է, որ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը չի ընտրվել, չի ստացել ձայների կեսից ավելին, ուղղակի կասկածի տակ է Սերժ Սարգսյանի առաջին փուլով ընտրվելը: Եվ հաջորդ տարբերությունն, ըստ Շավարշ Քոչարյանի, 1996-ին ցուցարարների անզեն լինելն է եւ ընդդիմության ներկայացուցիչների մինչեւ վերջ առաջին գծում լինելը, բացի այդ ցուցարարները ոչ նախահարձակ են եղել, ոչ էլ ջարդուփշուր արել, ոչ էլ թալանել:

Տեղեկատվության հակասականությունը պատճառաբանելով, ԱԺԿ նախագահը զերծ մնաց մարտի 1-ի առավոտյան Ազատության հրապարակում կատարվածը որպես ժողովրդի վրա ոստիկանության հարձակում կամ այլ կերպ գնահատելուց: Նա կարծիք հայտնեց, որ գնացող նախագահն իր վրա է վերցրել ուժային գործողությունները եւ Սերժ Սարգսյանը հնարավորություն ունի հասարակության վստահության հիմքեր ստեղծելու: Մարտի 1-ին կատարվածի պատասխանատուների շարքում վաղվա Սերժ Սարգսյանին տեսնելու մասին հարցին ի պատասխան, ԱԺԿ նախագահը անդրադարձավ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի գործելակերպում իրադարձությունները կատարվածին հասցնելու նպատակին, իսկ դրա պատճառ դիտարկեց հարթելու ճանապարհի բացակայությունը եւ որպես գործոն ատելության, լարվածության զարգացումը: Ամենամեծային բանախոսը պատասխանատվությունը համարեց երկուստեք սեմմնելի եւ ընդգծեց, որ իշխանությունն առանց ուժի դիմելու պետք է սպասեր Սահմանադրական դատարանի վճռին, ինչը կնշանակեր, որ գնդակը Տեր-Պետրոսյանի դաշտում է ու նրան կհարկադրեր որոշակի քայլերի:

ՆՈՒՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Վիկտոր Դալլաքյանը ներքաղաքական լարվածության լուծումը փողոցից խորհրդարան տեղափոխելու ճանապարհով է տեսնում

«Հայաստանի ներքաղաքական լարվածությունը լուծելու տարբերակը խնդիրը փողոցից խորհրդարան տեղափոխելն է», երեկ «Հայելի» ակումբում հայտարարեց պատգամավոր **Վիկտոր Դալլաքյանը**, որը ներկայացրեց նաեւ Ազգային ժողովում արդեն հնչեցրած իր առաջարկությունները: Գնահատելով նախագահական ընտրությունները՝ պատգամավորը նշեց, որ անցած ընտրությունների հիմնական եւ առանցքային առանձնահատկությունը եղել է այն, որ այս անգամ մեծ դերակատարություն է ունեցել ընդդեմ ընտրազանգվածը, որ մեկին դեմ լինելու պատճառով քվեարկել է մյուսի օգտին: Պատգամավորը համոզված է, որ ներկա իշխանություններից մարդկանց դժգոհությունը Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը կարողացավ գեներացնել եւ օգտագործել, որին սակայն, որպես գործիք, օգտագործեց նաեւ հենց ժողովուրդը՝ արտահայտելով իր դժգոհությունը:

Նորակազմ կոալիցիան Վիկտոր Դալլաքյանը դրական եւ քաղաքական ճանապարհով առաջ գնալու քայլ է համարում, բայց նաեւ կարծում է, որ դրան պետք է ավելի լուրջ քայլեր հետեւեն: Նրան տարօրինակ է թվում կոալիցիայի որոշ անդամների՝ զուտ թվաբանական հաշվարկներով առաջնորդվելը, երբ հայտարարվում է, թե իրենց համաձայնագիրը վայելում է բնակչության 70 տոկոսի վստահությունը: Պատգամավորի դիտարկմամբ, կոալիցիան չի վայելում բնակչության 70 տոկոսի վստահությունը, քանի որ Արթուր Բաղդասարյանի եւ Վահան Հովհաննիսյանի ընտրազանգվածը նրանց ձայն է տվել իշխանություններին քննադատելու համար, հետեւաբար դրանք ոչ թե իշխանության, այլ ընդդիմության ձայներն են:

Հետընտրական զարգացումներին անդրադառնալով՝ Վիկտոր Դալլաքյանը նշեց, որ Հայաստանում իրականացվել է որոշակի սցենար, որոշակի խաղացողներով եւ որոշակի քաղաքական հանգուցալուծումներով, ընդ որում այդ հարցում շատ լավ ներդաշնակվել են ներքին եւ արտաքին մարտահրավերները: Պատգամավորը համոզված է, որ գործընթացների նման զարգացումն ամենաքիչը ձեռնտու էր Սերժ Սարգսյանին: «Սա ձեռնտու չէր հենց Սերժ Սարգսյանին, որովհետեւ ժողովրդի նկատմամբ բռնություններ կիրառելու պարագայում նա կարող է որոշակի պարտավորություններ ստանձնել վարչապետի նշանակման հետ կապված, եւ երկրորդը՝ Կոսովոյի գործընթացի հետ կապված ԼՂ հիմնախնդրի հնարավոր հայանպաստ լուծումների առումներով գործող վարչապետը կարող է դառնալ խոցելի: Երկու տեսանկյունից բոլորովին ձեռնտու չէր Սերժ Սարգսյանի համար նման սցենարի իրականացումը»:

Մարտի դեպքերից հետո, Վիկտոր Դալլաքյանի համոզմամբ, երկրում ստեղծվել է քաղաքական նոր իրավիճակ, ինչի հետ հաշվի չնստելն անթույլատրելի է եւ վտանգավոր: Կա ներքաղաքական լարվածության հանգուցալուծման երկու տարբերակ՝ ռեժիմային, այսինքն՝ բռնապետական եւ քաղաքական ճանապարհ: 8 կետերից բաղկացած պատգամավորի առաջարկությունն իրավիճակը հենց քաղաքական ճանապարհով լուծելու տարբերակ է, որն արդեն ներկայացվել է Ազգային ժողովում եւ որին արձագանքողներ եղել են: Վ. Դալլաքյանը նշեց, որ, իր տպավորությամբ, քաղաքական ուժերի համար իր առաջարկներն ընդհանուր առմամբ ընդունելի են:

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հետագա անելիքների վերաբերյալ Վիկտոր Դալլաքյանը նշեց իր մտահոգությունները: «Իմ կարծիքով, Քոչարյանը կարող է գնալ Գերմանիայի նախկին կանցլեր Շրյոդերի ճանապարհով: Կարող է լինել հետեւյալը, որ հայ-ռուս-իրանական որեւէ կառույց ստեղծվի՝ տնտեսական բաժնեմասով, էներգետիկ բնույթի, օրինակ, եւ նա կարող է լինել այդ կառույցի ղեկավարը: Սա, ի դեպ, հզոր տնտեսական լծակ է, եւ ես ինչու ընտրեցի տնտեսական մասով, այսինքն՝ Հայաստան, Ռուսաստան, Իրան տնտեսական լուրջ շահեր ունենալով: Այսինքն, իմ կարծիքով, նա կգնա այս ճանապարհով, միգուցե ես սխալվում եմ: Իսկ պետական աշխատանքի վերադառնալու վերաբերյալ, ես կարծում եմ, որ երկրի նախագահի համար պետական որեւէ աշխատանքի վերադառնալը, բացի նախագահի պաշտոնը ստանձնելը, համենայն դեպս, այնքան էլ պատվաբեր չէ»:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Սուր լուրեր

(լրահոս երեկվա ԶԼՄ-ներից)

Արամեերեն ձեռագրերը պարունակել են բռնության կոչեր

Մարտի 24-ի գիշերը ձերբակալվել է Մատենադարանի փոխտնօրեն Արտակ Բանուշյանը: Նրա տանը կատարվել է խուզարկություն, որի ընթացքում հայտնաբերվել է հին արամեերեն տեքստերը վերծանելու դեռեւս անհայտ մեթոդի նշումների հավաք: Բանուշյանն այդ մեթոդից օգտվել է միայնակ եւ չի հայտնել ում որ հարկն է՝ սասանելով մեր պետականության հիմքերը: Ժամը 9-ից մինչեւ ուշ գիշեր տեւած հարցաքննության ժամանակ հատուկ ծառայությունը պարզել է, որ այդ մեթոդով վերծանված հին արամեերեն ձեռագրերը պարունակում են Հայաստանի պետության հիմքերը սասանող բռնության կոչեր:

«Ազատություն»

Լույս կտեսնի նոր օրաթերթ՝ «Թումանուր»

Շուտով նոր ոճով լույս կտեսնի նոր օրաթերթ՝ «Թումանուր»: Այնտեղ կլինեն դատարկ էջեր՝ թեյով թրջելու համար, էջերից մեկը կունենա թիրախ՝ մեջտեղում որեւէ պատգամավորի կամ կառավարության անդամի պատկերով, որը կախելով «Ազատության» հրապարակում՝ թերթը մտադիր է կազմակերպել «Ով ավելի երկար կթքի» եւ «Ով կթքի թիրախի կենտրոնին» մրցաշարեր, որոնց հաղթողները, որպես մրցանակ, տրվելու են «վաղվա» եւ «Թումանուրի» տոմսերը: Շատ մեծ պահանջարկ ունեցող «Թումանուրի» բաժանորդագրությունը խրախուսվում է:

«Ա1 պլյուս» + «Ժամանակ Երեւան»

Ֆիզիկական սպառնալիքներ Նիկոլին

ԿԳՎ-ից ստացված տեղեկատվության համաձայն՝ Հայաստանի ԱԱԾ-ին հրամայված է ոչ թե ձերբակալել Նիկոլ Փաշինյանին, այլ ֆիզիկապես ոչնչացնել՝ զինված դիմադրության իմիտացիա ստեղծելով: Լուրը հայտնում է նաեւ, որ նախապես ճշտվել է՝ արդյո՞ք ԿԳՎ-ն ցանկանո՞ւմ է, որ հայկական կողմը Նիկոլին հանձնի ամերիկյան կողմին: ԿԳՎ-ից ստացվել է բացասական պատասխան. «Դա դիմադրության իմիտացիան, դա «Պայքար մինչեւ վերջը»»:

Լուր՝ մեկ տողով

ԷՆ Սուրենյանցին ընչի՞ բռնեցին:

[illegible]

ԱԳ նախկին աշխատակիցները զարթնեցին

Վերջապես ԱԳ 4 աշխատակիցները, ում աշխատանքից հեռացրել էին «ապակայունություն ծավալելու փորձ» իրականացնելու պատրվակով, որոշել են հայց ներկայացնել վարչական դատարան. «Չէ, էլի, ասացինք՝ ոչ, այդպիսի փորձ չենք արել, հետ տվեք մեր պաշտոնները, դեռ հարկադիր պարապուրդի համար էլ վճարեք»: Մերժման դեպքում ԱԳ նախկինները անցնելու են բոլոր դատական ատյաններով, հետո դիմելու են Սահմանադրական դատարան, դրանից հետո էլ՝ Եվրոպական դատարան: Բա:

«Առավոտ», «Ազգ»

Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի եւ Ռուսաստանի հայերի միության նոր մրցույթները 2008-ին

1-ին էջից

Գրողների միության նախագահ **Լեւոն Անանյանի** խոսքերով, ցանկալի է պահպանել նախորդ տարվա մրցանակային 18000 դոլար ֆոնդը, ընդ որում, հավանական է նաեւ պահպանել նույն խորագիրը՝ «Հայը 21-րդ դարասկզբին», քանի որ այն մնում է արդիական: Մեծն դեպքում, Անանյանն ընդգծեց, որ այս տարի հատուկ պետք է շեշտել սփյուռքի գրողների համար մրցույթի բաց լինելը:

Նկարիչների միության նախագահ **Կարեն Աղամյանն** անդրադարձավ միության խնդիրներին՝ դրանցով բացատրելով նաեւ նախորդ տարի նկարիչների համար մրցույթի բացակայությունը: Ամենից առաջ խնդիրն այն է, որ միությունը դեռեւս ցուցասրահի նորոգման աշխատանքներ է իրականացնում, ինչը հնարավորություն չի տալիս կազմակերպելու ստեղծվող գործերի ցուցահանդեսներ: Աղամյանը նաեւ ընդգծեց, որ վերջին տարիներին կարծես ոչ մի մեծ կտավ չի ստեղծվել կամ քանդակ, որ արժանանար մրցանակի: Այս տարվա մրցույթի դեպքում կնախընտրվեն ավանդական ընդհանուր ցուցահանդեսում աշխատանքները ներկայացնելով: Նկարիչների միության նախագահը ցանկություն հայտնեց մրցանակաբաշխության մեջ տարբեր անվանակարգեր տեսնելու՝ լավագույն գեղանկար, քանդակ, գրաֆիկա եւ այլն:

Կոմպոզիտորների եւ երաժշտագետների միության նախագահ **Ռոբերտ Ամիրխանյանը** կարեւորեց մրցութային երեւույթների մի պարագա. գործեր են ստեղծվում գումարի համար: Այս ստեղծագործական միության դեպքում խնդրահարույց է այն հանգամանքը, որ որեւէ գործ նախ պետք է կատարվի, ապա նոր կարողանա հավակնել մրցանակի, մինչդեռ այդ կատարումն իսկ կազմակերպելը բավականին բարդ ու դժվար գործ է: Այս մտահոգությամբ, եւ ոչ միայն, Ամիրխանյանն առաջարկեց մշակույթի հիմնադրամ ստեղծել, որը, մասնավորապես, հնարավորություն կտա լուծելու այնպիսի խնդիրներ, ինչպիսիններից է նոր ստեղծագործությունների կատարումն ապահովելու անհրաժեշտությունը:

Ինչ վերաբերում է գիտությանը, ապա այստեղ թեմատիկ մրցույթի մասին խոսք լինել չի կարող: Այս դեպքում ամենայն հավանականությամբ կլինեն մի քանի անվանակարգեր՝ յուրաքանչյուրում մեկ մրցանակ: Բնականաբար, գիտության պարագայում տարբեր կլինի նաեւ մրցանակային ֆոնդը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԸ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՒՅՐ ՀԱՅՐԻԿՅԱՆ /հեռ 529221
Քաղաքականություն (լրահոս) /հեռ 582960
Լրագրողների սենյակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայություն /հեռ 582483
Շտապօգնության ծառայություն
/հեռ 529353
Համակարգչային շարվածք
«Ազգ»-ի
Թերթի նյութերի արտատպումը թե՛ մասնակի, թե՛ ամբողջական, առանց խմբագրության գրավոր համաձայնության խստիվ արգելվում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
Գ նշանով լույս տեսնող նյութերը գովազդային են, որոնց բովանդակության համար խմբագրությունը պատասխանատվություն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Եվրոպական Հայաստան. աշխարհագրություն, թե՞ իրողություն

Վերջինի համար երևի երկար սպասենք

Յուրաքանչյուր ճգնաժամ հնարավորություններ է ստեղծում: Վերջին օրերի իրադարձությունների համատեքստում «Հայաստան-Եվրոպա-2008» ծրագրի շրջանակներում Մեծ Բրիտանիայի կոնֆլիկտների կարգավորման լոնդոնյան ինստիտուտի և «Եվրոպական ժողովրդավարական շարժում» կազմակերպության կազմակերպած կոնֆերանսում այսպես բնութագրեց միջոցառման անցկացման պահի ընտրությունը Մեծ Բրիտանիայի կոնֆլիկտների կարգավորման լոնդոնյան ինստիտուտի գործադիր տնօրեն և Կովկաս-կասպյան հանձնաժողովի համազեկուցողը **Դենիս Սամուտը**:

Կովկաս-կասպյան հանձնաժողովը քաղաքացիական հասարակության նախաձեռնություն է, որը գլխավորում է ներկա դրությամբ Եվրոմիությունում նախագահող Սլովենիայի արտգործնախարար Դիմիտրի Ռուպելը: Հանձնաժողովը 2007-ին հրապարակել է մի զեկույց՝ «Կովկաս-կասպյան տարածաշրջանի ապագայի տեսլականը ու դրա եվրոպական հեռանկարը», որին էլ անդրադարձավ Սամուտն իր խոսքում՝ հիշատակելով նաև Հարավային Կովկասի ամբողջությամբ եվրոխորհրդարանի հունվարին ընդունած փաստաթուղթը:

Ըստ Սամուտի, հանձնաժողովի զեկույցում մի քանի ոլորտ է առանձնացվում, մասնավորապես անվտանգության և Կովկաս-կասպյան տարածաշրջանում հակամարտությունների կարգավորման, տարածաշրջանի տնտեսական ներուժի բացահայտման և Եվրոմիության հետ հարաբերությունների կտրվածքով: Ըստ այդմ, զեկույցում նշվում է, որ չկան տարածաշրջանի համար արագ լուծումներ, այլ պետք է լինեն խիզախ որոշումներ:

Ամեն դեպքում, Հայաստանի պարագայում մեծ կարևորություն ունի անվտանգության հարցը, որ, սակայն, չպետք է հասկանալ միայն տանկերի ու զինուժի առկայություն: Անվտանգության լավագույն և առաջին տարբերակն, ըստ Սամուտի, հարևանների հետ լավ հարաբերություններն են, ուստի Հայաստանի դեպքում խնդրահարույց են մնում Ադրբեջանի և Թուրքիայի հետ հարաբերությունները, որոնք էլ, իրենց հերթին, հանգեցնում են ղարաբաղյան հակամարտության խնդրի չկարգավորված լինելուն:

Այս կապակցությամբ էլ հանձնաժողովի մոտեցումն այն է, թե ղարաբաղյան հարցն իսկապես լուծում ունի, ու թեև արդեն մեկ տարի հայտարարվում է դրան մոտ լինելու մասին, այնուամենայնիվ, պետք է շարունակել խաղաղ գործընթացը և երաշխիքներ առաջարկել կողմերին՝ վերջին կարևոր քայլերն անելու համար:

Մեկ հարց միանշանակ է. հարավկովկասյան երկրները եվրոպական են, բայց ինչպե՞ս կարելի է դա ավելի շոշափելի դարձնել՝ մնում է հիմնական հարցը: Հետաքրքրական է, որ, ըստ զեկույցը ներկայացնող Դենիս Սամուտի, հարավկովկասյան երկրների և ներքին, և արտաքին իրավիճակը չի կարող մնալ նույնը, իսկ փոփոխության դեպքում էլ չկա համոզվածություն, թե դա կլինի դրական ուղղությամբ:

Կովկաս-կասպյան հանձնաժողովի համանախագահ, ՕԵԿ նախագահ **Արթուր Բաղդասարյանն** իր հերթին նշեց, որ ինձնակման «Հայաստան-Եվրոպա» ընդգրկուն անվանմամբ կարևորվում են Հարավային Կովկաս-Եվրոմիություն նոր հարաբերության ծրագրերն ու դրանց ազդեցությունը: Բաղդասարյանն ընդգծեց, որ մեծապես կարևոր է Հայաստանի հետևողական ինտեգրումը եվրոպական կառույցներին, ինչը ժողովրդավարական ու սոցիալ-տնտեսական բարեփոխումներ է ենթադրում, եղած բարեփոխումների խորացում:

Արթուր Բաղդասարյանն ընդգծեց Հայաստանի օրենսդրության՝ եվրոպական չափորոշիչներին համապատասխանեցնելու կարևորությունը կյանքի որակի բարձրացման, տնտեսությունից մինչև կրթություն բարեփոխումների իրականացման անհրաժեշտությունը: Կովկաս-կասպյան հանձնաժողովի համանախագահը անդրադարձավ նաև տարածաշրջանային ինտեգրման կարևորությանը, հակամարտությունների կարգավորման անհրաժեշտությանը: Ընդ որում, հայաստանյան վերջին երկու ընտրությունների համատեքստում առավել ևս մեծ նշանակություն է ձեռք բերում եվրոպական ինտեգրման գործընթացը:

Բաղդասարյանը խոսեց նաև Հայաստանի ներքաղաքական իրավիճակից, նշելով երկխոսության գնալու անհրաժեշտությունը, ընդ որում, ոչ միայն երկրի ներսում, այլև հարևանների հետ: Բռնությունը, ըստ Բաղդասարյանի, տեղ չունի ժողովրդավարության մեջ, բայց միևնույն ժամանակ պետք է հասկանալ, որ ամիսներ կուտակված մաղձն ու ատելությունը բերելու են ոչ քաղաքակիրթ դրսևորումների: ՕԵԿ նախագահը, Հայաստանի ներքաղաքական իրավիճակի ֆոնին, խոսեց նաև Ադրբեջանի վերջին օրերի ագրեսիվ քաղաքականությունից:

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Ո՞վ կդառնա Հայաստանում ԱՄՆ-ի հաջորդ դեսպանը

1-ին էջից

Մինչ Ղրղզստանի մայրաքաղաք Բիշքեկ մեկնելը տիկին Յովանովիչը եղել է ԱՄՆ պետքարտուղարի տեղակալի քաղաքական հարցերով խորհրդական, իսկ 2002-2004-ը աշխատել է Կիևում, որտեղ եղել է դեսպանի տեղակալը: Հենց այդ տարիներին էլ Յովանովիչի անունը առաջին անգամ ԶԼՄ-ների ուշադրության կենտրոնում հայտնվեց: 2002-ին Յովանովիչն էր, որ հարց բարձրացրեց Ուկրաինայի նախագահ Լեոնիդ Կուչմայի կողմից Իրաքի դեմ հայտարարված միջազգային պատժամիջոցների խախտման մասին: Հիշեցնենք, որ Ուկրաինան ռադիոտեղորոշիչ՝ «Կոլչուգա» կոչվող կայաններ էր վաճառել Սադդամ Հուսեյնին: Այդ սկանդալից հետո բավականին լարվեցին ամերիկա-ուկրաինական հարաբերությունները: Ղրղզստանում ԱՄՆ դեսպան Յովանովիչը նշանակվել էր «կակաչների» հայտնի հեղափոխությունից հետո, երբ իշխանությունից վտարվեց այդ երկրի նախկին նախագահ Ասկար Ակաևը և իշխանությունն անցավ Կուրմանբեկ Բակիևին: Ըստ որոշ լրատվամիջոցների, Բիշքեկում Յովանովիչի կողմից ԱՄՆ-ի առաքելության ղեկավարման ընթացքում ամերիկա-ղրղզական հարաբերությունները ոչ միայն չլավացան, այլև նույնիսկ հետընթաց գրանցվեց: Դեսպանին չհաջողվեց ուժեղացնել ԱՄՆ-ի ազդեցությունն այդ երկրում, և պաշտոնական Բիշքեկը մի քանի անգամ բարձրացրեց ամերիկյան Մանաս բազայի փակման հարցը: Շատերը դա բացատրում են Յովանովիչի կոշտ դիրքորոշմամբ, որը ամերիկյան շահերի պաշտպանության հարցում բավականին հետևողական է:

Ինչևէ, Մարի Լուիզ Յովանովիչի թեկնածության առաջադրումը, որպես Հայաստանում ԱՄՆ-ի դեսպանի, հաստատման մի քանի շրջան պետք է անցնի: Առաջին հերթին իրենց համաձայնությունը պետք է տան մեր իշխանությունները, հետո Նախագահ Բուշը այդ թեկնածությունը կարող է ներկայացնել Սենատի հաստատմանը: Եվ այստեղ, հնարավոր է, մի շարք հարցեր են առաջանում: Հիշենք, որ նախկին թեկնածու Ռիչարդ Հոգլանդի թեկնածությունը չէր հաստատվել, որովհետև նա, փաստորեն, չէր ընդունել Հայոց ցեղասպանության փաստը, և սենատոր Մենենդեսը «սառեցրել» էր նրա թեկնածությունը: Հավանական է, որ Սենատի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովում Յովանովիչի թեկնածության քննարկման ժամանակ այս հարցը նորից կարող է բարձրանալ: Խուսափել այս հարցի պատասխանից Յովանովիչին չի հաջողվի, իսկ ԱՄՆ-ի պաշտոնական դիրքորոշումը, ինչպես հայտնի է, այս խնդրում փոփոխություն չի կրել: Այսինքն, գնալ ընդդեմ պետական տեսակետի նա չի կարող, իսկ այսօր Սենատում ավելացել են Ցեղասպանության ճանաչման կողմնակիցները, հետևաբար Մենենդեսից բացի մյուս սենատորները ևս կպահանջեն հստակություն այս հարցում: Սակայն, մյուս կողմից էլ, Հայաստանը երկար ժամանակ չի կարող մնալ առանց դեսպանի, հետևաբար նոր դեսպանի նշանակումը բխում է նաև Հայաստանի շահերից: Ըստ մեր ունեցած հավաստի տեղեկությունների, Ամերիկայի հայկական լոբբիստական կառույցները Մարի Լուիզ Յովանովիչի նկատմամբ ավելի բարյացակամ են տրամադրված, բացառված չէ, որ «ճանաչո՞ւմ է արդյոք դեսպանի թեկնածուն Ցեղասպանությունը» հարցը այդպես էլ չհնչի: Մի հարց ևս կա, ինչո՞ւ Հոգլանդի թեկնածության սառեցումից այսքան ամիսներ անց Բուշը որոշեց ներկայացնել մեկ այլ թեկնածություն: Սակայն նոր թեկնածության առաջադրումը կարելի է կապել Հայաստանում վերջին օրերին տեղի ունեցած իրադարձությունների հետ և Վաշինգտոնի ցանկությամբ Երևանում ունենալու դեսպան, որը կկարողանա ազդել Հայաստանում ԱՄՆ-ի քաղաքական շահերի առաջմղման վրա: «**Ազգին**» հայտնի է դարձել նաև, որ Յովանովիչի թեկնածությունը ներկայացվել է, երբ Երևանում արտակարգ դրություն էր հաստատված, այսինքն՝ կարող ենք ենթադրել, որ Վաշինգտոնը վտանգված է համարում իր քաղաքական շահերը մեր երկրում և հավանաբար վախենում է Ռուսաստանի ազդեցության ուժեղացումից Հայաստանում: Հայաստանի ԱԳՆ-ում հաստատեցին, որ ԱՄՆ-ը պաշտոնապես նոր դեսպանի թեկնածություն է ներկայացրել, որն այժմ, ըստ գործող ընթացակարգի, քննարկման փուլում է: Ոչ պաշտոնական աղբյուրներից մեզ հայտնի է դարձել նաև, որ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն արդեն համաձայնություն է տվել Մարի Լուիզ Յովանովիչին Հայաստանում դեսպան նշանակելու համար:

Այսօր

- Ժամը 12.00-ին «Հայացք» ժամուլի ակումբի հյուրն է քաղաքագիտության դոկտոր Լևոն Շիրինյանը: Թեման՝ «Ու՞ր են տանում քաղաքական շեշտադրումները»:
- Նույն ժամին «Փաստարկ» ակումբի հյուրն է Սամվել Նիկոյանը: Թեման՝ «Ներքաղաքական իրողություններ և հնարավոր զարգացումներ»:
- Ժամը 12.00-ին «Գլաձոր» համալսարանում կնշվի «Կրթություն» թերթի 70-ամյակը:
- Ժամը 12.00-ին Մամուլի ազգային ակումբը կհյուրընկալի Գալուստ Սահակյանին:
- Ժամը 13.00-ին «Ուրբաթ» ակումբի հյուրն է Սեյրան Ավագյանը:
- Ժամը 14.00-ին առևտրի և տնտեսական զարգացման նախարարությունում տեղի կունենա գների աճն ուսումնասիրելու նպատակով վարչապետի հանձնարարականով ստեղծված աշխատանքային խմբի նիստ:
- Ժամը 14.00-ին «Անի» հյուրանոցում տեղի կունենա Հայաստանի երիտասարդության ազգային խորհրդի թեկնածու և դիտորդ անդամ կազմակերպությունների ընդհանուր ժողովը:
- Ժամը 18.30-ին «Արմենիա-Մարիոթ» հյուրանոցի «Տիգրան Մեծ» սրահում տեղի կունենա «Հայէր-մոտլկոլոտի» ընկերության տարեկան հաշվետվության շնորհանդեսը:
- Ժամը 19.00-ին «Նարեկացի» արվեստի միությունում կկայանա Ջոել Կոենի «Մարդը, որ չկար» ֆիլմի ցուցադրումը:

Վանաձորի քիմիական գործարանը կընդլայնի արտադրական կարողությունները

Մարտի 18-ին Վանաձոր էր ժամանել ՀՀ առևտրի և տնտեսական զարգացման նախարար Ներսես Երիցյանը: Այցի նպատակը գործնական էր. «Վանաձոր-Քիմպրոմ» ՓԲԸ-ում քննարկել քիմիական և հանքարդյունաբերության ոլորտներում կլաստերների ստեղծման և այլ հարցեր:

Կլոր սեղան-քննարկմանը մասնակցում էին նաև «Լազերային տեխնիկայի ինստիտուտ», բյուրեղների աճեցմամբ և մշակմամբ զբաղվող BCG ընկերության «Սաֆֆիր», «Անօրգանական քիմիայի ինստիտուտ», «Արեւ» ՓԲԸ-ների տնօրենները, Հայաստանի պետական ճարտարագիտական համալսարանի՝ քիմիական տեխնոլոգիաների և բնապահպանական ճարտարագիտության դեպարտամենտի վարիչ Արտաշես Թադևոսյանը, «Վանաձոր-Քիմպրոմ» ՓԲԸ-ի գլխավոր տնօրեն Ալեքսանդր Սնեգիրյովը, Լոռու մարզպետի՝ արդյունաբերության, էներգետիկայի, գազամատակարարման և կապի գծով խորհրդական Լևոն Ասլանյանը, ուրիշներ:

Նախարարը նշեց, որ սա իրենց երկրորդ հանդիպումն է, որը միտված է քննարկելու կլաստերների ստեղծման և Վանաձորի քիմիական գործարանի առաջադրած հարցերը: «Վանաձոր-Քիմպրոմ» ՓԲԸ-ի գլխավոր տնօրեն Ա. Սնեգիրյովն ասաց, որ այսօր ողջ աշխարհում լեյկոսապֆիրի մեծ պահանջարկ կա, որը տարեցտարի աճում է:

- Լեյկոսապֆիրն օգտագործվում է համակարգչային տեխնոլոգիաներում, գովազդային վահանակներ, լամպեր, էլեկտրոնային ժամեր պատրաստելիս: Դրա կիրառման ոլորտը բավականին լայն է,- ասաց նա:

Ըստ Ա. Սնեգիրյովի՝ բյուրեղների ստացման և մշակման գործընթացը մի շղթա է, որի առաջին օղակը կազմում է հումքից ալյումինաամոնիակային շիբի ստացումը, ապա հետագայում իրար են հաջորդում շափյուղայի (սապֆիրի) բեկորների ստացումը, բյուրեղի աճեցումը և այլն:

- Այսօր Հայաստանում կա այս շղթայի միայն միջին օղակը՝ փոշու մշակումը բեկորների և բյուրեղի աճեցումը: Այսինքն, բացակայում է սկիզբը, իսկ վերջը գրեթե չկա: Մեր հիմնական խնդիրն է հումք ստանալ, որը մենք չունենք: Կոռունդի արտադրության համար անհրաժեշտ ալյումինի փոշին, օրինակ, գնում ենք Չինաստանից, Սլովակիայից, Չեխիայից և այլ երկրներից: Մենք պետք է մտածենք կլաստերներ ստեղծելու այս ուղղությամբ և համագործակցելու մասին,- ասաց նա:

Ա. Սնեգիրյովի խոսքերով՝ Վանաձորի քիմգործարանը չունի տեխնիկայի, մասնագետների հետ կապված որևէ խնդիր: Անհանգստացնող միակ հարցը տեղական հումքի բացակայությունն է: Խոսելով Ա. Սնեգիրյովի առաջադրած հարցի մասին, Ն. Երիցյանն ասաց, որ ՀՀ կառավարության ռազմավարական ծրագրում որպես առաջնահերթ ուղղություն պահանջող արդյունաբերության ճյուղեր, նախանշված են քիմիական և հանքարդյունաբերությունը:

Ն. Երիցյանը նշեց, որ 21-րդ դարի կլաստերները մեծ օղակներ են՝ բաղկացած հետազոտություն-ինտելեկտուալ սեփականություն-կոմերցիոնալիզացիա-արտադրություն-շուկաներ շղթայից: Ըստ նախարարի՝ շղթայի կարևոր և հիմնական օղակը շուկաներն են:

Վերջում զրուցեցինք նաև «Սաֆֆիր» ՓԲԸ-ի տնօրեն Վլադիմիր Պողոսյանի հետ՝ իմանալու նրա կարծիքը «Վանաձոր-Քիմպրոմի» ներուժի և տեղական հումք ստանալու հարցերի վերաբերյալ:

- Մեր ձեռնարկությունը համագործակցում է «Վանաձոր-Քիմպրոմ» ՓԲԸ-ի հետ: Պետք է ասել, որ այստեղ կան մեծ ծավալի շափյուղա արտադրելու բոլոր նախադրյալները: Այստեղ կան ամեն տեսակի սարքավորումներ, ձեռնարկությունն ունի հսկայական հզորության այնպիսի սարքավորումներ, որոնք առկա են շափյուղա արտադրող համաշխարհային տերություններում: Հիմնական խնդիրը հումք ստանալու մեջ է: Ես կարծում եմ, որ այն կլուծվի, որովհետև ձեռնարկության ղեկավարությունը վճռական է տրամադրված,- համոզմունք հայտնեց Վ. Պողոսյանը:

ԱՆՈՒՇ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

ԱԶԳ Քաղաքական

Գունավոր հեղափոխությունների գույնը երբեմն արյունն է

Նախկին խորհրդային երկրները ժողովրդավարության եւ ավտորիտարիզմի միջեւ

2003-ի գարնան մի առավոտյան իմ թբիլիսցի բարեկամներից Լելա Բլագոնրավովան, որ հրաշալի լուսանկարիչ լինելուց բացի բարի աղջիկ է, իր հայ, ադրբեջանցի եւ վրացի համակուրսեցիներին պատմում էր «Կմարա»-ի մասին: Մենք Թբիլիսիում միասին սովորում էինք լրագրողների դպրոցում: Դա ինտերնացիոնալ դպրոց է, որտեղ նույն դասարանում սովորում եւ մագիստրոսի կոչում են ստանում ղարաբաղցին, աբխազը, վրացին, օսը, հայը եւ Կովկասի մյուս ազգությունների ներկայացուցիչները: Լելան պատմում էր, որ մեկ-երկու օրվա ընթացքում Վրաստանի մայրաքաղաքի բնակելի շենքերի, ուսումնական հաստատությունների եւ այլի համար երեւացող բոլոր տեղերում վրացի երիտասարդական խմբերը մեծ տառերով գրել են «Կմարա»: Այս բառը թարգմանաբար նշանակում է՝ «հերիք եղավ»: 2003-ի ուշ աշնանը, երբ նաեւ «Կմարա» երիտասարդական շարժման աջակցությամբ տապալվեց Էդուարդ Շեւարդնաձեն, մենք իմացանք, որ մեր դպրոցն էլ է ներգրավված եղել հեղափոխական պայքարում:

2007-ի աշնանը Երեւանի «Ազատության» հրապարակում, երբ նախկին Նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը սկսել էր իր խաղաղ հանրահավաքները, նրա համախոհներից նախկին արտգործնախարար Ալեքսանդր Արզումանյանին հարցրի. «Սրա վերջն ինչ է լինելու»: «Հեղափոխություն», մեկ բառով պատասխանեց Արզումանյանը: Արդեն փետրվարի երրորդ տասնօրյակում, երբ «Ազատության» հրապարակը վերածվել էր վրանային ավանի, իսկ ամեն օր տեղի էին ունենում տասնյակ հազարանոց հանրահավաքներ, շատերը չէին կասկածում, որ Հայաստանում էլ է գունավոր հեղափոխությունը ընթացքի մեջ: Իր վերջին ելույթներից մեկում Տեր-Պետրոսյանը ուղղակի ասաց. «Շատերը հարցնում են՝ ինչ գույն ունի այս հեղափոխությունը: Այս հեղափոխությունը գույն չունի»:

Գարնան առաջին օրը մենք հասկացանք, որ հայկական հեղափոխությունը գույն ունի եւ դա արյունն է: Բայց սա առաջին դեպքը չէ, երբ ժողովրդական զանգվածների օգնությամբ եւ նրա ծածկի տակ իրականացվող հեղափոխությունները եւ անհաջող փորձերն ավարտվում են բախումներով կամ մարդկային ողբերգություններով: Անգամ եթե դա Վրաստանն է, որը, ի տարբերություն Հայաստանի, անընդհատ միջազգային կազմակերպությունների, պետությունների եւ հեղինակավոր լրատվամիջոցների ուշադրության կենտրոնում է:

2005-ի գարնանը ես հարյուրավոր հայ եւ օտարազգի լրագրողների նման ցանկանում էի Թբիլիսիի՝ ավելի մոտիկից տեսնելու աշխարհի հզորագույն երկրի Նախագահին: Ջորջ Բուշը իր այցելության կայարաններից մեկն ընտրել էր հենց Վրաստանը, հավանաբար նաեւ ցույց տալու ոչ միայն իր անվերապահ աջակցությունը «վարդերի առաջնորդին», այլեւ հարեւան երկրների համար օրինակ բերելու վրացական ժողովրդավարության նվաճումը: Բուշը Թբիլիսիի «Ազատության» հրապարակում (այս հրապարակը շատ թբիլիսցիներ մինչեւ հիմա էլ կոչում են իր հին անունով՝ Լենինի) ունեցած ելույթում հազարավոր հավաքվածներին բացատրում էր, որ Վրաստանը կովկասյան տարածաշրջանում ժողովրդավարության փարոսն է: Սաակաշվիլու դեմքը մանկական անհուն երջանկությունից փայլում էր:

Ընդամենը երկուսուկես տարի անց՝ 2007-ի նոյեմբերի 6-ին, Սաակաշվիլու ոստիկանները ջրցան մեքենաներով, մահակներով, արցունքաբեր գազով եւ էլեկտրաշոկերով հազարավոր ցուցարարների հետապնդում էին Թբիլիսիի փողոցներով, դաժանաբար ծեծում անցած նրանց, ովքեր թաքնվում էին եկեղեցում:

«Գունավոր հեղափոխություններ» տերմինն արդեն քաղաքական բառապաշարի մաս է կազմում: «Վիքիպեդիա» ազատ հանրագիտարանը, ինտերնետը ընդհանրապես, հայտնավոր էջեր են տրամադրել հիմնականում ԱՊՀ երկրներում իրականացված եւ Արեւմուտքի անթաքույց հավանությունը, երբեմն՝ ֆինանսական եւ քաղաքական աջակցությունը ստացած բազմաթիվ հեղափոխությունների պատմություններին:

Սակայն փորձը ցույց է տալիս, որ գունավոր հեղափոխությունները ժողովրդավարության հաստատման եւ տնտեսական բարգավաճման լավագույն միջոցները չեն: Նախկին խորհրդային հանրապետությունների անցած ճանապարհը ցույց է տալիս, որ զարգացման էվոլյուցիոն, այլ ոչ թե հեղափոխական տարբերակն է այս երկրներին ապահովել կայուն զարգացում:

Քաղաքագետներն ու փորձագետները ժողովրդավարության եւ տնտեսական բարեկեցության առումով նախկին խորհրդային 15 հանրապետությունները բաժանում են պայմանական երեք մեծ խմբերի: Առաջին խմբում բալթյան երեք երկրներն են՝ Լիտվան, Լատվիան եւ Էստոնիան, որոնք արդեն անդամակցել են ՆԱՏՕ-ին եւ Եվրամիությանը: Այս երեք երկրների առաջնորդները շատ կարճ ժամանակահատվածում կարողացան իրենց ժողովուրդների համար ապահովել բարեկեցիկ կյանք:

Երկրորդ խմբում միջինասիական հինգ հանրապետություններից չորսն են (բացառությամբ Ղրղզստանի) եւ Բելառուսը: Այդ հինգ երկրներում հաստատվել են ավտորիտար վարչակարգեր կլանային տնտեսությամբ եւ ժողովրդավարության ու ազատ մամուլի կատարյալ բացակայությամբ: Անշուշտ, վերոնշյալ հինգ երկրներն էլ տոտալիտար հակումներով միմյանցից տարբերվում են: Եվրոպայում գտնվող Բելառուսը Թուրքմենստան չէ, իսկ Ղազախստանը, որտեղ բնակչության մի ստվար հատված ռուս է կամ ռուսախոս, անհամեմատ առաջ է, քան հարեւան Ուզբեկստանը կամ Տաջիկստանը:

Եթե բալթյան երեք երկրները անշրջելիորեն գնացել են ժողովրդավարության ուղղությամբ, իսկ միջինասիական չորս պետությունները եւ Բելառուսը՝ ավտորիտար կառավարման, ապա ԱՊՀ մյուս յոթ հանրապետությունները, այդ թվում՝ Հայաստանը, մնացել են ժողովրդավարության եւ ավտորիտարիզմի միջեւ: Քրիստոնյա Հայաստանը, Մոլդովան, Ուկրաինան եւ Վրաստանը, ինչպես նաեւ՝ Ղրղզստանը, ավելի հակված են դեպի ժողովրդավարությունը, քան Ադրբեջանն ու Ռուսաստանը, երկրներ, որտեղ տարիներ առաջ է հայտնի դառնում, թե ով է դառնալու երկրի հաջորդ Նախագահը: Ադրբեջանում եւ Ռուսաստանում խորհրդարանական ընտրություններին մասնակցում են առաջին հերթին ոչ այնքան ընտրելու, որքան այդ ընտրությունների նախապես հայտնի արդյունքը հաստատելու նպատակով:

Հետխորհրդային այն երկրներում, որտեղ իրականացվել են գունավոր հեղափոխություններ, ժողովրդավարության հաստատման կամ ամրապնդման իմաստով հաջողությունները տպավորիչ չեն: Ավելին, կարելի է անգամ բանավիճել՝ Վրաստանն ավելի ժողովրդավար էր մինչեւ 2003 թվականը, թե՞ դրանից հետո: Կամ՝ Ուկրաինան ու Ղրղզստանը, որտեղ իրականացվել են համապատասխանաբար «նարնջագույն» եւ «կակաչների» հեղափոխություններ: Ո՞վ էր ավելի ժողովրդավար ու այլակարծությունը հանդուրժող՝ Ասկար Ակաեւը, թե՞ նրան փոխարինած Կուրմանբեկ Բակիեւը:

Ժամանակին՝ նախորդ դարի 90-ականներին, երբ խորհրդային Միությունը նոր էր փլուզվել, Կովկասի եւ Կենտրոնական Ասիայի ութ հանրապետություններից միայն երկուսն էին Արեւմուտքում ընկալվում որպես ժողովրդավարության օազիսներ՝ Հայաստանը եւ Ղրղզստանը: Եթե այնպես ստացվեր, որ Տեր-Պետրոսյանը կարողանար «անգույն հեղափոխությամբ» վերադառնալ իշխանության, ապա Հայաստանը կդառնա՞ր ավելի ժողովրդավար, քան Ռոբերտ Քոչարյանի իշխանության ժամանակաշրջանում: Համենայն դեպս, 1994-1997 թթ. Տեր-Պետրոսյանի Հայաստանը ավելի ժողովրդավար չէր, քան Քոչարյանի Հայաստանը նրա գահակալության առաջին հնգամյակում՝ 1998-2003 թթ.:

ԱՊՀ տարածքում հաջողությամբ իրականացված բոլոր երեք գունավոր հեղափոխությունները ունեն գլխավոր մեկ առանձնահատկություն. այդ երկրներում իշխանության են գալիս առաջնորդներ եւ վարչակարգեր, որոնք փորձում են դուրս գալ Կրեմլի տնտեսական, քաղաքական եւ ռազմական ազդեցության ոլորտից եւ ընդունել արեւմտյան կողմնորոշում, ինտեգրվել եվրաատլանտյան կառույցներին: Եթե Եվրոպայից տարածությամբ շատ հեռու եւ ցամաքով շրջափակված Ղրղզստանը դեռ չի կարող պարծենալ հաջողություններով, ապա Վրաստանը եւ Ուկրաինան հույս ունեն, որ առաջիկա ապրիլին ՆԱՏՕ-ի Բուխարեստի գագաթաժողովում միգուցե հրավեր ստանան անդամակցելու դաշինքին: Համենայն դեպս, ՆԱՏՕ-ին անդամակցելու Թբիլիսիի եւ Կիեւի հավակնությունները այլեւս ուտոպիական չեն հնչում, ինչպես մի քանի տարի առաջ:

Եվ վերջում, արդեն Հայաստանում տեղի ունեցածը, որն ավարտվեց ութ մարդու սպանությամբ եւ ավելի քան 130-ի մարմնական վնասվածքով, գունավոր հեղափոխության փո՞րձ էր: Հավանաբար, այո, քանի որ երբ մինչեւ մարտի 1-ը տեղի ունեցած իրադարձությունները համեմատում ենք Վրաստանի կամ Ուկրաինայի դեպքերի հետ, շատ են նմանությունները, սկսած սիմվոլներից՝ վերջացրած ուսանողությամբ, որն անարյուն հեղափոխությունների շարժիչ ուժն է: Այդպես, Տեր-Պետրոսյանն անձամբ որպես լոգո օգտագործում էր բռունցքը որպես ուժի խորհրդանիշ, ինչպես վրացական «Կմարան» եւ ավելի վաղ սերբական «Օտպորը»: Տեր-Պետրոսյանը եւ նրա թիմը, ինչպես վրացականի եւ ուկրաինականի դեպքում, սկսել էին խաղալ, անժամկետ ցույցերը, որոնցից ժողովրդի ճնշման տակ ստիպեն Ռոբերտ Քոչարյանին եւ Սերժ Սարգսյանին հեռանալ կամ առնվազն նոր ընտրություններ նշանակվեն:

Կարելի է նաեւ այլ նմանություններ գտնել, բայց կանգ առնենք գլխավոր տարբերության վրա:

Ի տարբերություն Վրաստանի կամ Ուկրաինայի, միջազգային հանրությունը Հայաստանի Նախագահական ընտրությունները որակեց հիմնականում համապատասխան եվրոպական չափանիշներին, եւ ի տարբերություն Միխեիլ Սաակաշվիլու եւ Վիկտոր Յուշչենկոյի, չաջակցեց Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին: Որքան էլ հակառակը պնդեն, թե Տեր-Պետրոսյանին դրսից աջակցում էին, ակնհայտ է իրողությունը, որ եվրոպական կառույցները Տեր-Պետրոսյանին չաջակցելով անուղղակիորեն աջակցում էին Սերժ Սարգսյանին եւ Ռոբերտ Քոչարյանին:

«Ազգի» նախկին լրագրողներից Թաթուլ Հակոբյանը, որ այսօր աշխատակցում է Լոս Անջելեսում լույս տեսնող անգլերեն «The Armenian Reporter» շաբաթաթերթին եւ Երեւանի Ռազմավարական եւ ազգային հետազոտությունների հայկական կենտրոնի ավագ փորձագետ է, այս հոդվածը հրապարակել է «The Armenian Reporter»-ի մարտի 15-ի համարում:

ՇԻՐԱԿԻ ԹԵՄ

Հոգեւոր եկեղեցու կառուցումը՝ ամենից առաջ

Այսօր Շիրակի թեմն ունի գործող 25 եկեղեցի, 14 քահանա: Եկեղեցական շենքերի նորոգման, վերակառուցման եւ նորերի կառուցման աշխատանքները, հիմնականում տարբեր բարերարների միջոցներով ու նվիրատվություններով, շարունակվում են նաեւ այսօր:

Այս տարի մեծ է ավարտելի Գյումրու Սբ. Աստվածածին (Յոթվերք) գործող մայր եկեղեցու վաղուց սկսված նորոգումը: Այստեղ շարունակվում է նաեւ երկրաշարժից խոնարհված Սբ. Ամենափրկիչ եկեղեցու վերակառուցումը: Եկեղեցաշինական զգալի աշխատանք է կատարվում մարզի մյուս բնակավայրերում: Ինչպես տեղեկացրեց թեմի առաջնորդ Միքայել եպս. Աջապահյանը, այս տարի հավանաբար գումարներ կտրամադրվեն Հառիճավանքի մայր եկեղեցու վնասված հատվածի նորոգման համար: Վանքային այս համալիրի տարածքում նորոգման աշխատանքներ սկսվել են ավելի վաղ: Դեռ կա տարվա ընթացքում եկեղեցաշինական լուրջ գործունեություն ծավալելու Արթիկ քաղաքում: Արդեն պատրաստ է Մեծ Մանթաշ գյուղական եկեղեցին, անցյալ տարի հավասի երկրորդ տունը կառուցվեց եւ օծվեց Լեռնակերտում: Վերակառուցվում են Ախուրյանի, Սառնաղբյուրի եկեղեցիները, նորերն են կառուցվում Ղարիբջանյան, Ձորաբլուր գյուղերում: Իսկ մոտ երկու տարի առաջ նոր առաջարկներ են եղել նաեւ Հոռոմի եկեղեցու վերակառուցման, Հայկավանում կառուցման վերաբերյալ:

Սակայն եկեղեցական շենքն ինքնին շատ բան չի նշանակում առանց ամենից կարեւորի՝ հոգեւոր գործունեության ու դաստիարակության, այլ կերպ ասած՝ մեր ներսում հոգեւոր եկեղեցու կառուցման: «Եթե հոգեւոր եկեղեցին կառուցվի,- «Ազգի» թղթակցի հետ զրույցում ասաց առաջնորդ սրբազանը,- նյութական եկեղեցին հեշտ կլինի կառուցել: Եվ փառք Աստծո, այս տարիների ընթացքում ամենադրականը ես տեսնում եմ հոգեւոր կյանքի վերազարթոնքին ուղղված մեր գործունեության մեջ: Վստահ կարող եմ ասել, որ այսօր Շիրակի թեմում չկա մի գյուղ, որտեղ քահանայի ներկայություն չլինի. նրանք ամսվա մեջ առնվազն մեկ անգամ լինում են իրենց կցված բոլոր գյուղերում, ինչը մի քանի տարի առաջ նույնիսկ անհնար էր պատկերացնել՝ թեկուզ քահանաներ չլինելու պատճառով»: Առաջնորդն ինքը եւս կանոնավորապես այցելում է մարզի համայնքները, շփվում ժողովրդի հետ եւ համոզված է, թե այսօր աղանդավորական եւ նման շարժումների վտանգը թեմում չկա, ժողովուրդը նման վտանգներից պաշտպանված է ավելի, քան մոտ մեկ տասնամյակ առաջ: Թեմն ակտիվ գործունեություն է ծավալել նաեւ հեռավոր շրջաններում, մասնավորապես՝ նախկինում խոպան մնացած Ամասիայում. այստեղ հիմնվել եւ գործում են եկեղեցու համար հարմարեցված շինություն, սոցիալ-մշակութային կենտրոն, մանկական ամառային ճամբար Եղնաջուր գյուղում, որտեղ ամեն տարի 150 երեխա է հանգստանում ու հայեցի դաստիարակություն ստանում:

Թեմում նաեւ մշակութային, կրթական, սոցիալական գործունեություն է ծավալվել: Հանրակրթական դպրոցներում Հայ եկեղեցու պատմության դասավանդմանը մեծապես հետեւելուց բացի նաեւ խրախուսվում է երիտասարդական միությունների աշխատանքը, կառուցվել եւ գործում է սոցիալական կենտրոնը, այս տարվա աշնանը մեծ է պատրաստ լինի Հայորդյաց տունը, որտեղ նաեւ կլինի բարեգործական ճաշարանի հատված:

Կրկին անդրադառնալով եկեղեցական կառույցների խնդրին, առաջնորդ սրբազանը նշեց, թե անհրաժեշտ է, որ պետությունն աջակցի թեմի տարածքում գտնվող գոնե երկրաշարժից խոնարհված եկեղեցիների վերակառուցմանը: Մարզի գյուղերում դրանց թիվը երեք-չորս տասնյակի է հասնում: Նախընտրական այցի ժամանակ այս խնդիրը ներկայացվել է նաեւ հանրապետության վարչապետ, արդեն նորընտիր նախագահ Սերժ Սարգսյանին:

ԳԵՂԱՄ ՄԱՐՏՉՅԱՆ

Ազատ տնտեսական մրցակցության իրական արդյունքը

Մինչեւ վերջերս Արցախում ինտերնետ ծառայություն մատուցող երկու ընկերություն կար՝ ի դեմս «Ղարաբաղ Տելեկոմ» փակ բաժնետիրական եւ «Արծինկո-ՆԿ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների: Այնուհետեւ, սակայն, Արցախի հեռահաղորդակցության եւ էլեկտրոնային հաղորդակցության դաշտում կգործի նաեւ երրորդ օպերատորը՝ «Արդի տեխնոլոգիաներ» ՍՊԸ-ն: Դա հնարավոր է դարձել, երբ ԼՂՀ հանրային ծառայությունները եւ տնտեսական մրցակցությունը կարգավորող պետական հանձնաժողովը վերջինիս տրամադրել է համապատասխան լիցենզիա:

Արդյոք Ղարաբաղի նման փոքր երկրի համար երրորդ օպերատորի առկայությունը [illegible] կլինի: Համենայն դեպս, ՀԾՏՄԿՊՀ-ն ելնելով «էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ԼՂՀ օրենքի պահանջներից՝ հանձնաժողովն օրերս կայացած նիստում ընդունել է նման որոշում: Հանձնաժողովի նախագահ Վաչե Աղամալյանի խոսքով՝ անհրաժեշտ է խրախուսել ազատ տնտեսական մրցակցությունը, որովհետեւ բարեխիղճ մրցակցությամբ ստեղծվում է այնպիսի միջավայր, որտեղ վերջում շահում են սպառողները եւ հենց իրենք՝ ծառայություն մատուցողները: Բացի այդ, շուկան հագեցած լինելու պատճառով բնագավառ մուտք գործելու հայտ ներկայացրած ընկերությանը մերժելով՝ իրենք ոչ միայն չեն խթանի տնտեսական մրցակցությունը, այլեւ կխրախուսեն անբարեխիղճ մրցակցությունը, եւ գերիշխող դիրք գրավող ընկերությունը կարող է չարաշահել իր դիրքը:

Դա իրոք այդպես է, սակայն երբ «Ղարաբաղ Տելեկոմի» ներկայացուցիչը վերոհիշյալ նիստում շատ լոյալ ընդունեց ՀԾՏՄԿՊՀ այդ որոշումը, ապա «Արծինկո-ՆԿ» ընկերության ներկայացուցիչը չթաքցրեց իր դժգոհությունը, նշելով, որ արդեն մի քանի տարի հաջողությամբ գործունեություն ծավալող երկու ընկերությունները կարողանում են Ստեփանակերտում յուրաքանչյուրի համար ինտերնետ հասանելիության հնարավորություն ապահովել: Նա մասնավորապես առաջարկեց նոր օպերատորի համար նախ փորձարկման մի փոքրիկ տարածք տրամադրել՝ փորձելու համար նրա հնարավորությունները, որից հետո միայն լիցենզիա տրամադրել:

Հանձնաժողովի նախագահի համար անընդունելի էր այդպիսի մոտեցումը, քանի որ անօրինական կլիներ առանց լիցենզիայի գործունեություն ծավալելը:

Հարկ է նշել, որ նոր օպերատորը՝ «Արդի տեխնոլոգիաներ» ՍՊԸ-ն նպատակ ունի ավելի էժան ու որակով ինտերնետ ծառայություններ մատուցել, որի տեխնիկական ու ֆինանսական հնարավորությունները, ընկերության ներկայացուցչի հավաստմամբ, ընկերությունն ունի: Այդ պարագայում, հավանական է, շուտով Արցախում կսկսեն գործել էլեկտրոնային հաղորդակցության նոր, ավելի մատչելի սակագներ: Եվ սա կլինի ազատ տնտեսական մրցակցության իրական արդյունքը:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

Սերբիան առաջարկում է կիսել Կոսովոն

Սերբիան ՄԱԿ-ին պաշտոնապես առաջարկել է Կոսովոն բաժանել ըստ էթնիկական հատկանիշի: Դա Բելգրադին թույլ կտա վերահսկել ինքնահռչակ Կոսովոյի սերբաբնակ շրջանների կարեւոր հիմնարկներն ու կառույցները:

Փաստաթուղթը ՄԱԿ-ի կենտրոնակայան էր ուղարկվել անցյալ շաբաթ, բայց Բելգրադի մամուլում հրապարակվել է երկուշաբթի օրը: Սերբիան ՄԱԿ-ից խնդրում է Կոսովոյի սերբական միջնաշարժեններում եւ Միտրովիցայի շրջանում ոստիկանությունը, դատարանները եւ մաքսատները վերահսկելու իրավունք: Նախագծի կողմնակիցներից մեկը՝ սերբ նախարար Սլոբոդան Սամարջիչը, այն համարում է սերբերի եւ կոսովոյի ալբանացիների գործառույթների բաժանման նախագիծ:

Լոնդոնի «Գարդիան» թերթը հիշեցնում է, որ Կոսովոյի անկախության հակառակորդ, վարչապետ Վոյիսլավ Կոշտունիցայի կառավարությունը պաշտոնապես երբեւէ չէր առաջարկել էթնիկորեն սահմաններ անցկացնել, քանի որ դա կնշանակեր Սերբիայի հրաժարում ամբողջ Կոսովոյից: Նոր փաստաթղթում Բելգրադը ՄԱԿ-ին ճանաչում է Կոսովոյի միակ իշխանական կառույց, բայց անօրինական համարում ինչպես Կոսովոյի կառավարությունը, այնպես էլ ԵՄ առաքելությունը, որին պետք է երեք ամսվա ընթացքում փոխանցվեն ՄԱԿ-ի լիազորությունները:

Անցյալ շաբաթ Կոսովոյի սերբաբնակ Միտրովիցայի շրջանում սերբերը բախումներ էին սկսել ՄԱԿ-ի եւ ՆԱՏՕ-ի զինծառայողների հետ: Տասնյակ մարդիկ վիրավորվել էին, իսկ ուկրաինացի խաղաղապահներից մեկը վերքերից մահացել էր հիվանդանոցում: Սլոբոդան Սամարջիչն անուղղակիորեն ստացանցել է, որ եթե ՄԱԿ-ը մերժի Բելգրադի առաջարկությունը, ապա կարող են տեղի ունենալ նոր բախումներ:

Ամերիկյան ռազմանավը կրակ է բացել եգիպտական նավակների վրա

Սուեզի ջրանցքում երեկ գիշեր ամերիկյան «Գլոբալ պետրիոտ» ռազմանավը կրակ է բացել եգիպտացի առեւտրականների երկու նավակների վրա: BBC-ն հաղորդում է, որ գնդակոծման հետեւանքով մեկ մարդ սպանվել է, երկուսը վիրավորվել են:

Եգիպտոսի անվտանգության ուժերի ներկայացուցիչները լրագրողներին հայտնել են, որ ամերիկյան նավը բեռնված է եղել ռազմահանդերձանքով եւ շարժվել է Պարսից ծոցից դեպի Եվրոպա: Սուեզի նավահանգստում նավը պետք է թույլտվություն ստանար Միջերկրական ծով մտնելու համար: Այդ ժամանակ եգիպտացի առեւտրականները երկու մոտորանավակներով նավին են մոտեցել ապրանք վաճառելու:

Ըստ երեւույթին, ահաբեկչությունից վախենալով՝ ամերիկացիները պահանջել են չմոտենալ: Բայց առեւտրականներն անտեսել են կամ չեն հասկացել նախազգուշացումը: Դրանից հետո ռազմանավից կրակ է բացվել նավակների վրա:

Միջադեպից անմիջապես հետո Սուեզի նավահանգստում կատարած տեղաբնակների ամբոխը պահանջել է պատժել մեղավորներին: Ի նշան բողոքի՝ նավակներից մեկի տերը փորձել է փակել ռազմանավի ճանապարհը: Չնայած այս ամենին, «Գլոբալ պետրիոտը» դուրս է եկել Սուեզի նավահանգստից եւ մտել Միջերկրական ծով:

Յուշչենկոն հասուկ ավտոմեքենա նվիրեց ամենաբարձրահասակ մարդուն

Ուկրաինայի նախագահ Վիկտոր Յուշչենկոն հասուկ ավտոմեքենայի բանալիներ է հանձնել աշխարհի ամենաբարձրահասակ մարդուն՝ Լեոնիդ Ստադնիկին, որը չէր կարողանում տեղավորվել սովորական մեքենաներում:

Newsua կայքը տեղեկանում է, որ Ստադնիկը վերջերս նախագահին էր դիմել համապատասխան խնդրանքով: Յուշչենկոն իր հերթին հանձնարարական էր տվել «ԱվտոԶԱԶ-Դեու» կորպորացիային, որը «Շեւրլե» ավտոմեքենայի սրահը եւ նստատեղը հարմարեցրել էր Ստադնիկի չափերին:

Ուկրաինայի եւ մյուս երկրների լրատվամիջոցներում բազմաթիվ նյութերի հրապարակումից հետո աշխարհի ամենաբարձրահասակ մարդն սկսել էր զանազան նվերներ ստանալ, բայց համապատասխան ավտոմեքենա դեռ չէր ստացել:

Ժիտոմիրի մարզի Պոդոլյանցի գյուղում ծնված 36-ամյա Լեոնիդ Ստադնիկի հասակը 255 սանտիմետր է: Նա Գինեսի ռեկորդների գրքում գրանցված է որպես աշխարհի ամենաբարձրահասակ մարդ:

Թուրքիան փորձում է անդամակցել ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդին

Թուրքական «Թերքիշ դեյլի նյուզ» թերթի մարտի 19-ի անդրադարձով, Ավստրիայի եւ Իսլանդիայի հետ նույն խմբում Թուրքիան իր թեկնածությունն է ներկայացրել ՄԱԿ-ին՝ դառնալու նրա Անվտանգության խորհրդի ոչ մշտական անդամը 2009-10 թվերի համար: Իսլանդիան երբեւէ անդամ չի եղել, բայց նա, ինչպես նաեւ Ավստրիան կարող են ամբողջ Եվրոպայի եւ Հյուսիսային Ամերիկայի պաշտպանությունը վայելել է եւ այդպիսով խոչընդոտել Թուրքիային: Վերջինս ժամանակին (1951-52, 1954-55 եւ 1961-ին), երբ 60 հիմնադիր եւ 30 նորանկախ երկրներից էր բաղկացած Անվտանգության խորհուրդը, եղել էր ոչ մշտական անդամ, բայց այժմ իրադրությունն ավելի բարդ է: ՄԱԿ-ը 192 անդամ երկրներ ունի իր կազմում, եւ Թուրքիայի կառավարությունը շատ խոչընդոտներ պետք է հաղթահարի թեկնածության պահանջները բավարարելու համար, գտնում է թերթը եւ բերում երկրի սահմանած միջազգային պարտավորություններում քերանալու չորս հիմնական օրինակներ:

Անկարան, Պեկինի եւ Խարթումի հետ, շարունակում է հակադրվել միջազգային հանրությանը, որը Դարֆուրում կատարվածը ցեղասպանություն է որակում: 2005-ին վարչապետ Էրդողանը Սուդանում հայտարարել էր, որ դա ցեղասպանություն չէ:

Հակառակ 2004-ին տված իր խոստմանը, Թուրքիան մինչ օրս չի վավերացրել ՄԱԿ-ի միջազգային քրեական դատարանի Հռոմի օրենսդրական ակտը:

Թուրքիան չի վավերացրել նաեւ Կիպրոսի արձանագրությունը, որը մերժողների ազատազրկության դեմ պայքարելու կոչ է:

Եվ վերջապես չորրորդ՝ մարդու իրավունքների պաշտպանության ոչ այնքան բարվոք ցուցանիշները: Մասնավորապես կառավարության կողմից վերաբերմունքը հրափի փախստականների հանդեպ:

Բայց ամենածանրակշիռն այն է, որ Թուրքիան այդ հարցին վերաբերվում է «երկկողմ հեռանկարների» կամ «շահերի» տեսանկյունից, կարծես Անվտանգության խորհրդի անդամ դառնալն ու ՄԱԿ-ի սկզբունքներին հավատարիմ մնալը եւ սահմանած պարտավորությունների կատարումն իրարից անկախ խնդիրներ լինեն, եզրակացնում է թերթը:

Թեկնածուների անդամակցության հարցը լուծվելու է աշնանը:

Հ. Ծ.

Բայխալի կուսակցությունը դիմում է սահմանադրական դատարան

Պահանջելով չեղյալ համարել համալսարանային կալվածների մասին օրենքը Թուրքիայում

Փետրվարի 21-ի Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովը՝ Մեջլիսը, բուռն քննարկումներից հետո ընդունել էր համայնքային կալվածքների մասին օրենքը: Դա նախատեսում է նաեւ Թուրքիայի ազգային փոքրամասնություններին վերադարձնել դեռեւս 1974-ին պետականորեն առգրավված անշարժ գույքը եւ վերականգնում է համայնքային կալվածքները ձեռքբերելու նրանց իրավունքը: Օրենքի ընդունմանը մեծապես նպաստել էին վարչապետ Էրդողանի իսլամամետ «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության պատգամավորները, իսկ ընդդիմադիր ժողովրդա-հանրապետական եւ Ազգայնական շարժում կուսակցությունները դա համարել էին դավաճանություն ազգային շահերին, պատճառաբանելով, թե համայնքային կալվածքների վերաբերյալ օրենքը համազոր է Սեւրի պայմանագրի վերակենդանացմանը:

Այնուամենայնիվ օրենքը հաստատել էր նաեւ Թուրքիայի նախագահ Աբդուլլահ Գյուլը եւ դա մտել էր ուժի մեջ: Այժմ մարտի 24-ին Բայխալի ժողովրդա-հանրապետական կուսակցությունը համայնքային կալվածքների մասին օրենքը անվավեր ճանաչելու պահանջով դիմել է սահմանադրական դատարան: Դիմումն անձամբ ներկայացրել է Մեջլիսում ժողովրդա-հանրապետականի խմբակցության փոխնախագահ Հաքը Սուհա Օքայը, թե դա պարունակում է Թուրքիայի դեմ ուղղված դրույթներ: Հիշեցնենք, որ երկրում իշխող «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցությունը համանման օրենք Մեջլիս էր ներկայացրել 2007-ի սկզբներին, սակայն նախորդ նախագահ Սեզերը վետո էր դրել ընդունված այդ օրենքի վրա:

Հ. Չ.

Թուրքիան ատոմակայանի կառուցման մրցույթ է հայտարարել

Թուրքիայի էներգետիկայի նախարար Հիլմի Գուլերը պաշտոնապես երկրի առաջին ատոմակայանի կառուցման մրցույթ է հայտարարել, հաղորդում է Ֆրանսպրես գործակալությունը: Ենթադրվում է, որ 4000 մեգավատ հզորությամբ ԱԷԿ-ը կկառուցվի Սեւ ծովի Սինոփ նավահանգստում, միջերկրածովյան այդ նավահանգստի մոտակայքում:

Տվյալ պարագան արդեն բնապահպանների բողոքներն է հարուցել: Մինչդեռ Թուրքիայի իշխանությունները մտադիր են մինչեւ 2013 թվականը երկրի ատոմակայանների թիվը հասցնել 3-ի:

Պետական TETAS էներգաընկերությունը առաջին ատոմակայանի շինարարության հայտեր կընդունի մինչեւ սեպտեմբերի 24-ը: Նախարար Գուլերի խոսքերով, նախագիծը միավին կիրականացվի մասնավոր ներդրումների հաշվին: 2007-ին ատոմային էներգետիկայի վերաբերյալ ընդունված օրենքի համաձայն, պետությունը երաշխավորում է յուրաքանչյուր կայանի էլեկտրաէներգիայի գնումները դրա բացմանը հաջորդող 15 տարվա ընթացքում:

Ռուսական «Ատոմստրոյէքսպորտ» ընկերությունում Ինտերֆաքս գործակալության թղթակցին հայտնել են, որ ընկերությունը մտադիր է մասնակցել մրցույթին եւ թուրքերին կառաջարկի 100 Մգվտ հզորությամբ ջրաջրային էներգետիկ ռեակտորների վրա հիմնված նախագիծ: Ավելի վաղ ընկերության ղեկավար Սերգեյ Շմատկոն հայտարարել էր, որ Թուրքիայում ռուսների մրցակիցը կարող է դառնալ Կանադան, որն առաջարկել է ծանր ջրով գործող CANDU տիպի ռեակտոր:

Կասաղի մարտեր Բասրայում

Իրաքի հարավում՝ Բասրա քաղաքում երեկ առավոտյան կատաղի մարտեր են ծավալվել իրաքյան զորքերի եւ «Մահդիի բանակի» զոկատների միջեւ: Այդ զինված կազմավորումը ենթարկվում է շիաների արմատական հոգեւոր առաջնորդ Մոքթադա ալ Սադրին:

Իրաքի ոստիկանության ներկայացուցիչները լրագրողներին հայտնել են, որ երկրի անվտանգության ուժերը գործողություններ են սկսել «Մահդիի բանակի» մարտիկների դեմ:

Իրաքի կառավարությունը նախօրեին Բասրայում պարետային ժամ էր հաստատել: Պաշտպանության ազգային կենտրոնի տվյալներով, պարետային ժամը կգործի մինչեւ իշխանությունների հաջորդ ծանուցումը:

Պակիստանի նոր վարչապետը Բհուտոյի կուսակից է

Փետրվարին օրենսդրական ընտրություններում հաղթանակ տարած ժողովրդական կուսակցությունը, որի ներկայիս դեկավարը սպանված նախկին վարչապետ Բենազիր Բհուտոյի այրին՝ Ասիֆ Ալի Զարդարին է, վարչապետի պաշտոնի համար առաջադրել է Բհուտոյի զինակիցներից մեկի թեկնածությունը: Խոսքը Յուսուֆ Ռազա Գիլանիի մասին է, որի թեկնածությունը երեկ հաստատման էր դրվել Պակիստանի խորհրդարանում:

Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ 58-ամյա Յուսուֆ Գիլանին խորհրդարանի պատգամավորներին է ներկայացվել որպես «ընդհանուր համաձայնության թեկնածու»: Նա ժողովրդական կուսակցությունում հարգված անձնավորություն է եւ Բենազիր Բհուտոյի տեղակալներից մեկն է եղել: Գիլանին 1993-1996 թթ. Ազգային ժողովի նախագահն էր, ավելի վաղ՝ 1988-1990 թթ. նախարարի պաշտոն էր զբաղեցնում:

Նախագահ Փերվեզ Մուշարաֆի վարչակազմը Գիլանիին 5 տարի բանտում է պահել, սակայն պաշտոնական մեղադրանք այդպես էլ չեր կարողացել նրան ներկայացնել: Ծանուցագրի հեղինակն նախկին նախագահ Մուշարաֆը երեքշաբթի օրը կընդունի նրա երդումը:

Եղանակները տվյալ դեպքում համարվում է զուտ խորհրդանշական արարողություն, քանզի Գիլանին Պակիստանի հասարակական եւ քաղաքական շրջանակներում շատ լավ պաշտպանություն է վայելում:

ԱԶԳ

Վարազդատ Հարությունյան. Հայոց ցեղասպանության վերջին ականատես-վկա վերապրողներից

Գրեթե մեկ դար առաջ հայոց հնագույն մայրաքաղաք Տուշպա-Վանում ծնված Վասպուրականի ճարտարապետ, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս, «Վասպուրական» հայրենակցական միության պատվավոր նախագահ Վարազդատ Հարությունյանը մեզ հետ չէ այլեւս:

Հայրենի բնօրրանի ակունքներից եկող նրա երիտասարդական ուժն ու եռանդը մեծապես զարդարել են իր վաստակաշատ կյանքի իմաստալից ուղին:

Մինչեւ վերջ էլ նա սանձելի հիշում էր իր հայրական տունն Այգեստանի խաչփողոցում...

Դժվար է եղել նրա մանկությունը: Նա անցել է գաղթի դաժան ճանապարհով, որպես ականատես-վկա տեսել հայ ժողովրդի անասելի տառապանքները: Նրա ականջներում դեռ հնչում էին ժողովրդական «Ղե յաման» եղերերգի սիրտ հույզերի ալլաշան խոսքերով.

«Գիշեր ու զօր լաց ու ողբ եմ ես լսում,
Չունիմ հանգիստ, չունիմ դադար, չունիմ քուն,
Այս փակում` մեռելներ եմ միշտ տեսնում,
Կորցրեցի ազգ, բարեկամ, հող ու տուն»:

Սակայն Վարազդատ Հարությունյանը մեր տառապած, բայց փառապանծ հայ ժողովրդի նման հաղթահարել է բոլոր տեսակի դժվարությունները եւ իր կյանքը դարձրել բեղուն աշխատանքով եւ ստեղծագործական հաջողություններով առլեցուն մի դարաշրջան: Քանզի առաջնորդվել է «Մենք պիտի հաղթենք նաեւ արարելով» ճանապարհով եւ ոչ միայն վերապրել է, այլեւ անկասելի հրայրքով նվիրվել գիտական, հասարակական, հրապարակախոսական, ստեղծագործական աշխատանքներին, հեղինակել մի շարք կոթողային մենագրություններ, որոնցով աշխարհին է ներկայացրել հազարամյակների հնություն ունեցող մեր ժառանգը, մեր ճարտարապետական անկրկնելի հուշարձանները, որոնք, ավաղ, այժմ ավերվել են, եւ նա ափսոսանքով միշտ կրկնում էր. «Այժմ եղեռնը վերապրում է հայկական հուշարձաններին...»: Սակայն որպես ազգանվեր հայ մտավորական նա չի լռել, այլ իր համարձակ եւ խոհուն ձայնը բարձրացրել է ի լուր մարդկության, որպեսզի չարին վերջ տրվի եւ բարին հաղթանակի աշխարհում...

Վարազդատ Հարությունյանը, որպես Հայոց ցեղասպանությունից վերապրած ականատես-վկա, խորհրդանշում էր հայ ժողովրդի կորցրած երկիրը, ուստի պահանջատիրության կրակը միշտ բորբոք էր նրա սրտում: Իզուր չէ, որ Վան-Վասպուրական հայրենակցական միության պատվավոր նախագահն էր եւ վաստակյալ նախագահին հատուկ իրավունքով նա այցելել է մեր պատմական վայրերը: Իր աչքերով տեսել Աղթամարի Ս. Խաչ հոյակերտ եկեղեցին, կրկին մտովի Վանա ծովի ջրերում եւ, ստեղծագործական նոր ուժ ու ավյուն ստացած, վերադարձել` օրինակ ծառայելով ծառ-ծառերին: Եվ մենք մտովի հետեւից սկսել են լույս տեսնել նրա արժեքավոր վերջին տարիների աշխատությունները, որոնք վերաբերում էին ոչ միայն աշխարհով մեկ սփռված հայ ճարտարապետների կյանքի ու գործին, այլեւ տարբեր երկրներում իր անցքի ու անհամար հանդիպումներին, հրապարակախոսական ելույթներին, հարցազրույցներին, հուշագրություններին, որոնք դառնալուցին էին, ինչպես նրա գրքերից մեկի խորհրդավոր խորագիրը` «Դարը մեր մեջ, մենք դարի», հանի որ Վարազդատ Հարությունյանի գործերը մնալու են դարերին...

Ստորեւ ներկայացնում ենք Հայոց ցեղասպանության ականատես վկա վերապրող Վ. Հարությունյանի պատմած հուշ-վկայությունը, որը ես գրառել եւ տեսագրել եմ 1997 թ.: Հուշն ամբողջությամբ տես` Վ. Սվազլյան, «Հայոց ցեղասպանություն. Ականատես վերապրողների վկայություններ» (Երեւան, 2000, թիվ 43, էջ 123-124) գրքում: Հարցազրույցի տեսագրությունը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի արխիվում:

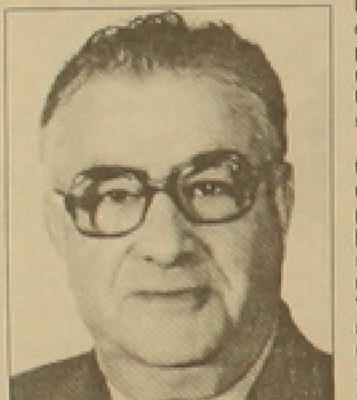

ՎԱՐԱԶԴԱՏ ՄԱՐՏԻՐՈՍԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆԻ ՎԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ
(ԾՆՎ. 1909 Թ., ՎԱՆ)

Ծնվել եմ Վան քաղաքի Այգեստանում, Չաղլի փողոցում: Իմ մայրն ասում էր` ամեն առուն մեկը կգլորեինք, այսինքն` մի զավակ կունենայինք: Հայրս ու մայրս ունեին յոթ երեխա` չորս որդի, երեք դուստր:

Մենք ապրում էինք Չաղլի փողոցում, նահապետական մի տան մեջ: Փողոցի կողմում ապրում էր իմ Չացին տատիկը, որը չուզեց տունը թողնել եւ նահատակվեց: Մի կողմում հորեղբայրներս էին ապրում, մյուս կողմում` մորեղբայրներս: Բայց հիմնական մեր այգիներն էին: Հորեղբայրս` Տեր Արթինենց Հարությունը ծաղիկներ էր աճեցնում: Ում տանը որ ուրախություն լիներ, գալիս ծաղիկ էին տանում:

Հայրս գնացել էր Պոլիս դարիբության, սովորել էր դերձակություն եւ վերադարձել Վան: Մենք ապրում էինք խաղաղ, երջանիկ ու ստեղծագործական կյանքով:

Հիշում եմ Վանի 1915 թ. իրադարձությունները` ապրիլի 7-ին սկսվեց հայերի ապստամբությունը, որը մայիսի 4-ին հաղթանակով ավարտվեց: Թուրքերը շատ վայրագ էին: Շատ նշանավոր հայ մտավորականների նախօրոք բանտարկել էին: Նրանց մեջ էին Արշավիր Սողոմոնյանն ու իր ընկերները, որոնց բոլորին սպանել էին թուրքերը: Ամբողջ ժամանակ կրակոցները գալիս էին Քաղաքամիջում եւ Այգեստանում: Մերոնք սահմանափակ փամփուշտներով կռվում էին բազմահազար կանոնավոր թուրքական զորքերի դեմ, որոնք լսելով ռուսական զորքերի գալուստը` ճողոպրեցին:

Ռուսական բանակի հաղթանակություն էր: Սակայն հետ նահանջեցինք: Հիշում եմ, մայրս ու հայրս հաց էին թխում: Հայրս խուրջիններն էր պատրաստում, որ մեր ունեցածը տեղավորենք:

Խաչփողան փողոցից դուրս եկանք: Մեր ունեցածը բարձել էինք կովի վրա, որն իր համար անսովոր բեռը իր թիկունքից գցեց ու փախավ: Ստիպված մեր ունեցածը մենք շալակեցինք, դուրս եկանք Վանից, դեպի Բերկրի բարձրացանք:

Բանդիմահու կամուրջով անցնելիս վանեցիները շատ զոհ ունեցան: Կամուրջը նեղ էր, այնքան ցավալի էր, շատերն ստիպված էին երեխաներին գետը նետել:

Ամենից կատաղի կռիվների մենք հանդիպեցինք Բերկրիի մոտ: Ռուսական զորքերը երեխաներին վերցրել էին ռուսական ֆուրգոնների վրա, եւ քրդերը, որոնք էն ժամանակ վարձված էին հայերին կոտորելու համար, հարձակվեցին մեզ վրա: Ֆուրգոնները շուռ էին գալիս: Երեխաները ջուրն էին թափվում, եւ մեզ ուղեկցող ռուս զինվորները քրդերին քշեցին, որ ձորի բերանը բացեն: Նրանք քրդերին քշեցին, ձորի բերանը բացեցին, իրենք վերադարձան: Ինձ նստեցրել էին ֆուրգոնի մեջ: Ճանապարհին Իգդիրում մնացինք: Ոմանք դժգոհեցին, որ մենք սոված ենք ու հաց ենք ուզում:

Առաջ գնալ անցանք: Եկանք, էջմիածնի վանքի պատերի տակ գաղթականները լցված, տիֆի համաճարակից օրական հարյուրավոր մարդիկ էին մեռնում: Վիճակը շատ ծանր էր: Տներն անգամ հիվանդանոց էին դարձել: Եղբայրս` Գուրգենը, երբ մահացավ, ես տեսա, թե ինչպես փայտը քարշ ու ճիպոտ տանում են իրար վրա, այնպես էլ մեռելներին էին իրար վրա տանում, որ գիշերը տանեն եղբայրական գերեզմանը գցեն:

Հայրս տեսավ, որ մենք եւս պիտի մեռնենք, մեզ հավաքեց, տարավ Թիֆլիս: Այնտեղ էին հորեղբայրս` Տեր-Հարությունյաններն իրենց ընտանիքով, որոնք 1896 թ. դեպքերից հետո գաղթել էին: Ես, մայրս, հայրս, եղբայրս` Արծրուն Հարությունյանը` Արախսյայի հայրը: Մեզ տեղավորեցին Արամյան հիվանդանոցում: Այնտեղ տիֆից վախճանվեց հայրս:

Մենք մեզ գտանք որբանոցում: Ես, քույրս եւ եղբայրս Բարեգործականի որբանոցում ենք մեծացել, որի տեսչությունը Հովհաննես Թումանյանն էր իրականացնում: Նա ողեւորել էր երեք տղաների` ապագա բանաստեղծ Վաղարշակ Նորենցին, գրականագետ Նորայր Դաբաղյանին եւ Միհրան Թումանյանին: Թիֆլիսի ծիրանավոր վանքի բակում էր որբանոցը: Ուխտավորները գալիս էին մատաղ անելու, եւ մենք սնվում էինք, բայց հետո դժվարացավ:

Մեր հայոց լեզվի ուսուցիչ Ծերուն Թորգոմյանը հրատարակում էր «Համբավաբեր» հանդեսը, 1916 թ. մարտ ամսվա համարում լույս է տեսել մեր որբանոցի լրիվ ցուցակը: Այնտեղ ես երկու հազար չորս համարն եմ, ընդամենը յոթը տարեկան, եղբայրս` հինգ, քույրս` տասնմեկ տարեկան: Ծնված օրս հայտնի չէր, ես գրեցի նոյեմբերի 29-ը` հայ ժողովրդի վերածննդի օրը:

Որբանոցում դրությունը շատ վատացավ: Կիսասոված վիճակում ես ու եղբայրս` Արծրունը, որբանոցից փախանք, եկանք մեր հարազատների մոտ: Հորեղբայրս ասաց. «Տղաք, ո՞ւմ հույսին եք եկել»:

Եթե թուրքերը մեզ չկոտորեցին, ապա գաղթից հետո մեր ինը հոգիանոց ընտանիքից միայն ես, մայրս ու եղբայրս մնացինք:

Ես փողոցներում կոշիկ եմ ներկել: Ջուր եմ ծախել: Սիգարետ եմ ծախել: Շապիկ չունեի: Մայրիկս հովանոցի կտորից ինձ շապիկ կարեց, որ դպրոց գնամ: Բայց ոտքիս կոշիկները երկուսն էլ նույն ոտքինն էին: Ես ասացի` ես էդպես դպրոց չեմ գնա: Եղբայրս գիշերով ելել հարմարեցրել էր, եւ ես կոշիկները հագա:

Թիֆլիսում կար Տիգրան Նազարյանի մաշարանը, գաղթականներին այնտեղ կերակրում էին: Իր այգու մեջ կար փայտաշեն մի թատրոն, եւ գաղթականներին այնտեղ քնեցնում էին բեմի գետնի վրա: Եղեռնից վերապրած վանեցիների մեջ երեւի ես միակ փախստականն էի, որ առիթ ունեցա Հայաստանից գնալ եւ տեսնել Վանը:

Վասպուրական հայրենակցական միությունը կազմակերպեց դեպի Վան Վասպուրական խումբ. երեսունմեկ հոգուց միայն ես էի Վանում ծնված: Վանը մ.թ.ա. իններորդ դարում հիմնադրված Տուշպա քաղաքի վրա է կառուցվել:

Մենք չորս օր մնացինք Վանում: Բարձրացանք Վանի բերդը: Հոգումնալից պահեր ապրեցինք Վանում: Ոչ մի եկեղեցի չի մնացել: Վանը վերածվել է նոր քաղաքի, որտեղ ապրում է հարյուր յոթանասուն հազար բնակիչ: Իսկ մեր ժամանակ` երեսունհինգ-քառասուն հազար էր, որի մեծ մասը հայեր էին:

Եղեռնը հիմա վերաբերում է հայկական հուշարձաններին:

ՎԵՐԺԻՆԵ ՍՎԱԶԼՅԱՆ
Բանասիրական գիտությունների դոկտոր, ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության եւ ազգագրության ինստիտուտի առաջատար գիտաշխատող

www.azg.am www.azgdaily.com www.azgdaily.eu

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

Թատրոնի օրվան նվիրված «Արտավազդ» ամենամյա մրցանակաբաշխություն

Թատերական գործիչների միության նախագահ Հակոբ Ղազանչյանը երեկ տեղեկացրեց, որ նոր թատերաշրջանի բացմանը հանդիսատեսին է ներկայացվելու Վիլյամ Սարոյանի «Ձեզ խոստանում ծիծաղել» ստեղծագործությունը` Արմեն Էլբակյանի բեմադրությամբ: «Մոսկվա» կինոթատրոնում կիրականացվի «Արտավազդ» ամենամյա մրցանակաբաշխությունը. «Այս տարվա մրցանակաբաշխությունը շատ յուրահատուկ է լինելու. տարբերվելու է նախորդ տարիների կանոնակարգից: Մինչեւ ծրարի բացելը ոչ ոք` նույնիսկ հանձնաժողովի անդամները չեն իմանալու` որ անվանակարգում ով է հաղթել: Հանձնաժողովը` ըստ կանոնակարգի, նիստ չի գումարի. յուրաքանչյուրը քննարկելու է առանձին, փակ ծրարը հանձնվելու է` մրցանակը հանձնողի քարտուղարին: Նա միակ մարդն է լինելու, ով իմանալու է` ով ինչ է ստացել մեկ ժամ առաջ: Դրանով իսկ փորձել ենք մաքսիմալ օբյեկտիվություն ապահովել»:

Մրցանակաբաշխությունը լինելու է 13 անվանակարգում` յուրաքանչյուրում 9-10 անուն: Անվանակարգերը իրենց մեջ ներառում են` լավագույն դերասան, դերասանուհի, երկրորդ պլանի լավագույն դերասան, երկրորդ պլանի լավագույն դերասանուհի, լավագույն ռեժիսուրա, լավագույն ներկայացում, լավագույն սցենար, լավագույն պիես, լավագույն երիտասարդ բեմադրիչ: Մրցանակի առաջադրվելու են թատրոնները: Գնահատվելու են այն աշխատանքները, որոնք ստեղծվել են անցած տարվա մարտի մեկից մինչեւ այս տարվա մարտի մեկն ընկած ժամանակահատվածը: Հակոբ Ղազանչյանը նշեց նաեւ, որ «Արտավազդ» մրցանակաբաշխությունը կայանալու է բացառապես մարտի 27-ին. «Սա այլ ամիսներով չի տեղվելու: Կտրվի ոսկե մեդալը, որի արժեքն ընդունելու է քարտուղարությունը»:

Սեպտեմբեր ամսին Երեւանում լինելու է չեխովյան մեծ փառատոն. «Կլինեն աշխարհահռչակ չեխովագետներ: Չեխովի թատրոնի նախագահ Շաբլինը խոստացավ, որ հոգալու է դասախոսությունների եւ մյուս միջոցառումների ծախսերը: Գրասովսկու ինստիտուտն է ժամանելու, որոնք մեծ ուրախությամբ համաձայնվել են համագործակցել մեզ հետ»:

ՆԱԻՐԻ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

Թավջութակի երաժշտության հանրապետական առաջին փառատոն

Հայաստանում երիտասարդ թավջութակահարների կատարողական արվեստը զարգացնելու եւ տարածելու նպատակով ՀՀ մշակույթի նախարարության նախաձեռնությամբ անց է կացվում «Թավջութակի երաժշտության հանրապետական 1-ին փառատոնը», որը նվիրված է ՀՀ ժողովրդական արտիստ, պրոֆեսոր Գեորգի Թալալյանին: Մարտի 26-ից մայիսի 4-ը փառատոնի շրջանակներում համերգներ են կազմակերպվելու հանրապետության 6 մարզերում ու Արցախում: Փառատոնի համերգաշարը կազմված է 6 համերգներից եւ 6 վարպետության դասերից: Համերգների ընթացքում կատարումներով հանդես կգան Երեւանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի լավագույն ուսանողները եւ շրջանավարտները, նաեւ արտերկրից հրավիրվածներ` Այդին Ահմադինեժադը (Իրան), Միխայել Հախնազարյանը (Շվեյցարիա), Ալեքսանդր Չաուշյանը (Մեծ Բրիտանիա), Յոլան Մարկովիչը (Ֆրանսիա) նաեւ Կոմիտասի անվան պետական քառյակը, «Լինոս» լարային քառյակը, «Նարեկացի» բարոկկո նվագախումբը:

Մ. ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Դասախոսություններ Միչիգանի համալսարանում

Էն Արբորի Միչիգանի համալսարանից ստացված հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ մարտի 12-ին եւ 15-ին Մանուկյան-Սիմոն հիմնադրամի հովանավորությամբ այդ համալսարանի այցելու դասախոս պրոֆ. Հանս-Լուկաս Քայզերը երկու դասախոսություն է կարդացել Հայոց ցեղասպանության հետ անմիջական առնչություն ունեցող երկու հակասական կերպարների մասին: Առաջինը` ցեղասպանության «գլխավոր ճարտարապետ» Թալեաթի, որը սերտ կապեր է ունեցել հայ համայնքի ղեկավար դեմքերի հետ եւ մասնակցել հայկական նահանգներում սպասվող բարենորոգումների բոլոր բանակցություններին, իսկ վերջում հանգիստ խղճով հրամայել տեղահանությունները, եւ երկրորդը` շվեյցարացի միսիոներ Քունցլերի, որն իր կնոջ հետ 27 տարի Ուրֆայում եւ 24 տարի Լիբանանում ապրելով, փորձել է անել ամեն ինչ, փրկելու այնքան հայերի կյանք, որքան հնարավոր է եղել: «Առաջինը երկու տարբեր կյանքով էր ապրում, երկրորդը` մեկ նվիրական», եզրակացրել է նա: Ներկայումս Քայզերը, որը Ցյուրիխի համալսարանում օսմանյան պատմության ճանաչված պրոֆեսոր է, Միչիգանի համալսարանում դասախոսություններ է կարդում «Միջին Արեւելքում Ամերիկայի առաքելության» եւ «19-20-րդ դարերում թուրքական եւ հայկական ազգայնամոլության» մասին:

Հոգեհանգստյան պաշտոն` նվիրված վաստակաշատ Արա Թոփչյանին

Կանադայի հայկական եկեղեցական թեմի առաջնորդ Բագրատ եպիսկոպոս Գալստանյանի բարձր հովանավորությամբ եւ ՀԲԸՄ-ի Տորոնտոյի մասնաճյուղի եւ Թագուհի-Հովակիմյան վարժարանի նախկին ուսանողների կազմակերպությամբ մարտի 30-ին հոգեհանգստյան պաշտոն կկատարվի Սուրբ Երրորդություն հայկական եկեղեցում, որից հետո նաեւ ընդունելություն Սեւարթուրի Մակարոս Արթինյան դահլիճում, նվիրված վաստակաշատ կրթական մշակ, անձնուրաց հայրենասեր եւ ՀԲԸՄ-ի Բեյրութի Հովակիմյան-Մանուկյան եւ Թագուհի Հակոբյան վարժարանների տնօրեն Արա Թոփչյանի հիշատակին, տեղեկացնում է այդ առթիվ խմբագրությանը հասցված հաղորդագրությունը: «Պարոն Թոփչյանը իր անձնական օրինակով էր դաստիարակում ուսանողներին, որոնք հիմա սփռված են աշխարհով մեկ: Այս հոգեհանգստը առիթ է նաեւ հիշելու մեր բոլոր նվիրյալ դաստիարակներին եւ ուսուցիչներին, որոնք բարձր են պահել հայկական դպրոցի դերը սփյուռքում», ասված է հաղորդագրության մեջ:

Հ. Օ.

ԱԶԳ Մարզական

Յան Պոուլսենը լեգեոնականներին ծանոթանալու հնարավորություն է ստացել

Այսօր ՀՀ հավաքականը կմրցի ղազախների հետ

Ֆուտբոլի Հայաստանի ազգային հավաքականն այսօր հոլանդական Ռոտերդամ քաղաքի առվարձան Պերմիսում ստուգողական հերթական խաղում ուժերը կչափի Ղազախստանի ընտրանու հետ: Դանիացի մասնագետ Յան Պոուլսենի գլխավորությամբ այդ հանդիպումը կլինի հավաքականի չորրորդ մրցախաղը: Հիշեցնենք, որ փետրվարին նրա գլխավորությամբ մեր հավաքականը մասնակցել էր Մալթայում անցկացված մրցաշարին: Յան Պոուլսենի նորամուտը բավական հաջող էր: Մեր ֆուտբոլիստները 2 անընդմեջ հաղթանակ տոնեցին՝ պարտության մատնելով Մալթայի (1-0) և Բելառուսի (2-1) հավաքականներին և միայն վերջին խաղում զիջելով իսլանդացիներին (0-2), զրկվեցին գլխավոր մրցանակից ու զբաղեցրին 2-րդ տեղը:

Մալթայի մրցաշարում մեր հավաքականի կազմում բացակայում էին մի խումբ լեգեոնականներ, ուստի Յան Պոուլսենը հնարավորություն չէր ունեցել ծանոթանալու նրանց խաղային ունակություններին: Այդ բացը մարզիչը կլրացնի ղազախների հետ խաղում:

Մարտի 24-ին Հայաստանի հավաքականը մեկնել է Ռոտերդամ և տեղում կնախապատրաստվի ընկերական հանդիպմանը: Յան Պոուլսենը հավաքականում ընդգրկել է 18 ֆուտբոլիստի, որոնցից 10-ը լեգեոնականներ են: Նրանցից բացակայում են Ռոման Բերեզովսկին, վերջերս Դոնեցկի «Մետալուրգ» հրավիրված Սամվել Մելքոնյանն ու Արարատ Առաքելյանը, ինչպես նաև Քարամյան եղբայրները: Վերջիններս գտնվում են լավ մարզավիճակում, հատկապես Արմանը, որը սկսել է գոլեր խփել «Պոլիտեխնիկում»: Ուստի շատ ցավալի է, որ վիզայի հետ կապված խնդիրների պատճառով Քարամյան եղբայրները հնարավորություն չունեցան ընդգրկվելու հավաքականում: Վնասվածքի պատճառով Հոլանդիա չի մեկնել Կարեն Դոխոյանը:

Ֆուտբոլասերներին հիշեցնենք, որ Ղազախստանի հավաքականի հետ մեր ֆուտբոլիստները 4-րդ անգամ են հանդիպելու: Առաջին հանդիպումը կայացել է 2004-ին Կիպրոսի մրցաշարում և ավարտվել է ոչ-ոքի (3-3): Մյուս երկու խաղերը կայացել են Եվրո-2008-ի ընտրական մրցաշարի շրջանակներում, 2007-ին: Առաջին խաղում, Ալմա Աթիում Իան Պորտերֆիլդի գլխավորությամբ մեր ընտրանին հաղթեց 2-1 հաշվով, իսկ տնա Երևանում, երբ Պորտերֆիլդը վաղաժամ հեռացել էր

կյանքից, ղազախները ռևանշի հասան (1-0):

Ստորև ներկայացնում ենք Հոլանդիա մեկնած ֆուտբոլիստների ցանկը:

Դարպասապահներ

Գևորգ Կասպարով («Ռահահան», Իրան)
Մայիս Ազիզյան («Ուլիս»)

Պաշտպաններ

Սարգիս Հովսեփյան («Փյունիկ»)
Ռոբերտ Արզումանյան («Ռանդերս», Դանիա)
Ալեքսանդր Թադևոսյան («Վիտեբսկ», Բելառուս)
Հրայր Մկոյան («Արարատ»)
Արման Մկրտչյան («Գոմել», Բելառուս)

Կիսապաշտպաններ

Լևոն Փաչաջյան (ԳԱԻՍ, Շվեդիա)
Արթուր Ոսկանյան («Վիտեբսկ», Բելառուս)
Հենրիխ Մխիթարյան («Փյունիկ»)
Ռոմիկ Խաչատրյան («ԱՊՈԷԼ Կինիրաս», Կիպրոս)
Կարեն Ալեքսանյան («Բանանց»)
Կարլեն Մկրտչյան («Փյունիկ»)
Վահագն Մինասյան («Արարատ»)

Հարձակվողներ

Էդգար Մանուչարյան («Այաքս», Հոլանդիա)
Գևորգ Ղազարյան («Փյունիկ»)
Համլետ Մխիթարյան («Ռահահան», Իրան)
Արա Հակոբյան («Զիմբրու», Մոլդովա)

Նալբանդյանն անհաջողության մատնվեց

Արգենտինահայ Դավիթ Նալբանդյանին չհաջողվեց մասնել Ինդիան Ուելսի մրցաշարի եզրափակիչ: Նրա ճանապարհը փակող եզրափակիչում փակեց ամերիկացի Մարդի Ֆիշը: Աթենքի օլիմպիադայի արծաթե մրցանակակիրը հաղթել մրցապայքարում հաղթանակ տարավ (6-3, 6-7, 7-6):

Ամերիկացի թենիսիստը հաղթարշավը շարունակեց նաև կիսաեզրափակիչում՝ պարտության մատնելով Ռոջեր Ֆեդերերին (6-3, 6-3): Վերջինս 2003-ի աշնանից արդեն 3-րդ անընդմեջ մրցաշարում, որն անցկացվում է խոտածածկույթի վրա, չի կարողանում հաղթել: Նախորդ 5 հանդիպումներում Ֆեդերերը պարտության էր մատնել Ֆիշին: Վերջինիս չհաջողվեց շահել գլխավոր մրցանակը: Եզրափակիչում նա զիջեց սերբ Նովակ Ջոկովիչին (2-6, 7-5, 3-6):

Իսպանիայում ամենահարուստը «Բարսելոնն» է

Իսպանական տրիմերայի ակումբները պարտավոր են յուրաքանչյուր մրցաշրջանի մեկնարկից առաջ հրապարակել իրենց բյուջեները, քանի որ դրանք մտել է գրանցված տրանֆերային լիգայում: Նույնը վերաբերում է նաև ֆուտբոլիստների ու մարզիչների պայմանագրերին: Իսպանիայում այդ տեղեկատվությունը չի կարող փակ լինել: Հարկային ոստիկանությունն ուշադիր հետևում է ակումբների գործունեությանը, ուստի ոչ մի սկանդալային պատմությունների մեջ հայտնվել չի ցանկանում:

Իսպանական ակումբների ֆինանսական հնարավորությունները խիստ տարբեր են: Օրինակ, «Բարսելոնի» բյուջեն 50 անգամ գերազանցում է «Ալմերիայի» տարեկան շրջանառությանը: Սակայն դա չի խանգարում վերջինիս վստահ ելույթներ ունենալ Իսպանիայի առաջնությունում:

«Բարսելոնն» ամենամեծ բյուջեն ունի (315 մլն եվրո): Երկրորդ տեղում Մադրիդի «Ռեալն» է (306,6 մլն): Ամենահարուստ ակումբների թվում են նաև «Վալենսիան» (139 մլն), «Ատլետիկոն» (70 մլն) ու «Սեվիլիան» (64 մլն): Մյուս թիմերի բյուջեներն ընթացիկ մրցաշրջանի համար այսպիսին են. «Դեպորտիվո»՝ 61,1, «Վիլյառեալ»՝ 56, «Ատլետիկ»՝ 46, «Էսպանյոլ»՝ 40,8, «Սարագոսա»՝ 40, «Լևանտե»՝ 36, «Ռասինգ»՝ 31, «Մալյորկա»՝ 30, «Մուրսիա»՝ 27,4, «Բետիս»՝ 24,2, «Օսասունա»՝ 20, «Խետաֆե» և «Ռեկրեատիվո»՝ 18-ական, «Վալյադոլիդ»՝ 15, «Ալմերիա»՝ 5,8:

Դել Պիեռոյի ռեկորդային ցուցանիշը

Իտալիայի «A» սերիայի առաջնության «Ինտերի» հետ հանդիպումը «Յուվենտուսի» ավագ Ալեսանդրո Դել Պիեռոյի 552-րդ խաղն էր պաշտոնական մրցումներում Պիեռոյի հարազատ ակումբի կազմում: Նա կրկնեց Գաետանո Սկիրեայի ռեկորդային ցուցանիշը: Հաջորդ խաղում Դել Պիեռոն կդառնա ռեկորդակիր:

«Ինձ համար Գաետանո Սկիրեան միշտ էլ կուռք է եղել և բոլորել եմ նմանվել նրան: Այժմ ինձ երջանիկ եմ զգում: Հուսով եմ, որ երիտասարդ ֆուտբոլիստները նույնպիսի զգացում կունենան իմ հանդեպ: Թվերն ինձ համար մեծ նշանակություն ունեն: Դրանք մնում են հիշողության մեջ և ինձ հիշեցնում անցկացրած հանդիպումների մասին, նույնիսկ նրանց, որոնք անհաջող են եղել ինձ համար: Ուրախ եմ նաև, որ ռեկորդային ցուցանիշի համար թիմի համար հաղթական խաղում», նշել է Դել Պիեռոն:

Կական Իտալիայում ամենահանրաճանաչն է

«Միլանի» բրազիլացի կիսապաշտպան Կական ճանաչվել է Իտալիայի ամենահանրաճանաչ ֆուտբոլիստ: Այսպիսին են Panini ամսագրի անցկացրած հարցման արդյունքները: Մոտ 2 ամսում ավելի քան 50 հազար ֆուտբոլասերներ ընտրում էին երկրի հանրաճանաչ 11 ֆուտբոլիստների: Եվ այդ պայքարում բոլորից շատ ձայներ է ստացել Կական:

Հարցման արդյունքներով երկրի խորհրդանշական հավաքականն այսպիսի տեսք ունի.

Դարպասապահ՝ Բուֆոն («Յուվենտուս»), պաշտպաններ՝ Մատերացի («Ինտեր»), Մալդինի («Միլան»), Զանետտի («Ինտեր»), կիսապաշտպաններ՝ Կակա («Միլան»), Տոտտի («Ռոմա»), Գատուզո («Միլան»), Նեդվեդ («Յուվենտուս»), հարձակվողներ՝ Իբրահիմովիչ («Ինտեր»), Դել Պիեռո («Յուվենտուս»), Տոտի («Ռոմա»):

ՊԵԿԻՆ-2008

Օլիմպիական ջահը սկսում է երթը

Ավանդույթի համաձայն, Հին Օլիմպիայում հանդիսավորությամբ վառվեց Պեկինի ամառային օլիմպիադայի կրակը: Թատերականացված ներկայացման ժամանակ քրմուհիների խումբը անտիկ աշխարհի տարազներով, դուրս գալով Հերայի տաճարի ավերակներից, աղոթք է հղել Ապոլոն և Զևս աստվածներին՝ խնդրելով երկիր ուղարկել սրբազան օլիմպիական կրակը: Այնուհետև գլխավոր քրմուհին՝ հույն դերասանուհի Մարիա Նաֆպլիոտուն պարաբոլիկ հայելու միջոցով, արևի ճառագայթներից վառել է օլիմպիական ջահը, որը փոխանցումավազքով պետք է հասցվի մինչև Պեկին:

Օլիմպիական կրակի վառման հանդիսավոր արարողությանը ներկա են գտնվել ՄՕԿ-ի նախագահ Ժակ Ռոգեն, Պեկինի օլիմպիական խաղերի կազմկոմիտեի նախագահ Լյու Ցին, Հունաստանի նախագահ Կարոլոս Պապուլյասը, Հունաստանի վարչապետ Կոնստանտինոս Կարամանլիսը, Հին Օլիմպոսի քաղաքապետ Գեորգիոս Աիդոնիսը և այլք:

Ի տարբերություն նախորդ արարողությունների, այս անգամ օլիմպիական կրակի վառման գործընթացը ոստիկանության խիստ հսկողության տակ էր: Բանն այն է, որ Տիբեթի անկախության կողմնակիցները խոստացել էին ամեն կերպ խանգարել արարողության իրականացմանը և բողոքի ակցիա կազմակերպել Հին Օլիմպոսում: Թեև ոստիկանության խիստ հսկողությանը, այնուամենայնիվ, կազմկոմիտեի նախագահ Լյու Ցինի ելույթի ժամանակ բողոքի ակցիայի մասնակիցներից մեկին հաջողվեց հայտնվել հարթակում «Մարդու իրավունքները խախտող երկրում բոյկոտել օլիմպիադան» մակագրությամբ ցուցապաստառը ձեռքին: Ճիշտ է, ոստիկաններն անմիջապես նրան իջեցրել են հարթակից: Ինչպես պարզվել է հետագայում, ցուցարարը «Լրագրողներ առանց սահմանի» կազմակերպության անդամ է:

Եվ այսպես, օլիմպիական կրակը սկսում է իր շրջագայությունը ողջ աշխարհով: Պեկինը խոստանում է օլիմպիական ջահի ամենաերկար փոխանցումավազքը կազմակերպել: 130 օրում ջահը փոխանցումավազքով 137 հազար կմ տարածություն կհաղթահարի, կհյուրընկալվի աշխարհի 135 քաղաքներում, ինչպես նաև առաջին անգամ կբարձրացվի Էվերեստի գագաթը: Օգոստոսի 6-ին օլիմպիական ջահը կբերվի Պեկին: Իսկ առայժմ ջահը յոթ օր փոխանցումավազքով 1528 կմ կանցնի Հունաստանի տարածքով: Մարտի 30-ին Աթենքի «Պանաթինաիկոս» մարզադաշտում օլիմպիական ջահը կհանձնվի Պեկինի օլիմպիական խաղերի կազմակերպիչներին:

Ոչ-ոքի առաջատարի հետ պարտիայում

Շվեյցարիայում ընթացող շախմատի կանանց մրցաշարի 8-րդ տուրում Էլինա Դանիելյանը սպիտակ խաղաքարերով մրցեց միանձնյա առաջատար, վրաց շախմատիստուհի Սոֆիկո Խուխաշվիլու հետ: Գրանցվեց ոչ-ոքի: Ավարտական տուրից առաջ Խուխաշվիլին 6,5 միավորով միանձնյա առաջատարն է: Դանիելյանը 6 միավորով բաժանում է 2-11-րդ տեղերը:

Ոչ-ոքի ավարտ ունեցան նաև Գարոնենկո-Մուզիչուկ, Հունե-Լուցան, Վայդա-Յացկովա պարտիաները: Բասիաշվիլին հաղթեց Ցիուկսիբեին, Ռեյզնիցեն առավելության հասավ Մեյլիայի նկատմամբ, իսկ Նեմցովան պարտության մատնեց Վորբելին:

Ավարտական տուրում Էլինա Դանիելյանը սևերով մրցելու է արգենտինացի Կարոլինա Լուխանի հետ, որը ևս վեց միավոր ունի: Առաջատարը՝ Խուխաշվիլին սպիտակներով խաղալու է Հարիեթ Հունտի հետ: Հաղթողին որոշելու համար նշանակություն ունեն նաև Մուզիչուկ-Մամեդյարովա, Բասիաշվիլի-Գարոնենկո, Յացկովա-Կորեկ, Ռեյզնիցե-Շումյակինա պարտիաները:

Գլխավոր մրցանակը Վարուժան Հակոբյանին

Ներկայում ԱՄՆ-ում բնակվող գրոսմայստեր Վարուժան Հակոբյանը հաջող մրցելույթներ ունեցավ Ավստրալիայում անցկացված շախմատի միջազգային մրցաշարում, որին մասնակցում էին 82 շախմատիստներ: 9 հնարավորից վաստակելով 7,5 միավոր, հայ շախմատիստը դարձավ մրցաշարի հաղթող: Նա մեկ միավորով առաջ անցավ մի շարք հետապնդողներ Ժանգ Ժոնգից, Գանգուլի Սուրիայից, Զոն Գավայնից, Մերաբ Գագունաշվիլուց, Դեյան Անտիչից ու Արթուր Ալլոնիից: Վարուժան Հակոբյանն իր վարկանիշով (2599) մրցաշարի մասնակիցների մեջ 3-րդ ցուցանիշն ուներ՝ զիջելով Ժանգ Ժոնգին (2617) և Վադիմ Մալախովին (2600):

Պատանի ձյուդոյիստներն արժանացան մեդալների

Հայաստանի ձյուդոյի պատանեկան հավաքականը հաջող մրցելույթներ ունեցավ Սամբրուկում կայացած միջազգային մրցումներում: Տատսածի դուրս եկած 17 ձյուդոյիստներից հինգը դարձան մրցանակակիր:

Առավել հաջող հանդես եկավ Անդրանիկ Չախարյանը: Մինչև 66 կգ քաշային կարգում Անդրանիկը հաղթելով բոլոր մրցակիցներին, կանգնեց պատվո պատվանդանի վերին աստիճանին: Մեր մյուս չորս մարզիկները դարձան բրոնզե մեդալակիր: Մեդալների արժանացան Կարոյի Բաբայանը (48 կգ), Աշոտ Ղազարյանը (60 կգ), Արման Սողոմոնյանը (73 կգ) և Ազատ Աբրահամյանը (90 կգ-ից բարձր):

Կլյուֆտը յոթնամարտում հանդես չի գա

2004-ի Աթենքի օլիմպիադայի չեմպիոնուհի Կարոլինա Կլյուֆտը, որը ուսի մեռալ էր նվաճել յոթնամարտում, մտադիր չէ Պեկինում պաշտպանել տիտղոսը: Շվեդ թեթևաատլետուհին պատրաստվում է իր ողջ ուժերը կենտրոնացնել երկարացատկի և հեռացատկի մրցումների վրա:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ԱԶԱՐՅԱՆԸ

Կենտրոնական բանկի խորհրդի նիստում

Կենտրոնական բանկի խորհուրդը մարտի 25-ի նիստում, որը վարում էր ԿԲ նախագահ Տիգրան Սարգսյանը, հաստատեց ՀՀ ԿԲ 2007թ. ֆինանսական հաշվետվությունը, «Սոցիալական ընդերությունների ակտիվների դասակարգման ու հնարավոր կորուստների պահուստների ձեւավորման եւ օգտագործման կարգը» կանոնակարգ 3/09-ը եւ «Հայաստանի ֆինանսական համակարգը 2007թ. զարգացումը, կարգավորումը, վերահսկողությունը» հաշվետվական նյութը:

Փոփոխություններ կատարվեցին «Բանկերի եւ օտարերկրյա բանկերի մասնաճյուղերի գրանցումն ու լիցենզավորումը, բանկերի մասնաճյուղերի եւ ներկայացուցչությունների գրանցումը, բանկերի եւ օտարերկրյա բանկերի մասնաճյուղերի ղեկավարների որակավորումը եւ գրանցումը» կանոնակարգ 1-ում, «Արտարժույթի առուվաճառքի գործառնությունների լիցենզավորումը եւ կարգավորումը» կանոնակարգ 10-ում, «Դրամական (փողային) փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպությունների լիցենզավորումը, մասնաճյուղերի հաշվառումը, գործունեության կարգավորումը, ղեկավարների որակավորումը» կանոնակարգ 16-ում եւ «Վճարային գործիքների եւ վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգ եւ քլիրինգ իրականացնող կազմակերպությունների լիցենզավորումը, մասնաճյուղերի հաշվառումը, ղեկավարների որակավորումը» կանոնակարգ 17-ում:

Լրացումներ եւ փոփոխություն կատարվեցին «ՀՀ տարածքում գործող բանկերի վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի դասակարգման եւ հնարավոր կորուստների պահուստների ձեւավորման կարգում» եւ «ՀՀ տարածքում գործող բանկերի ինվեստիցիոն արժեթղթերում ներդրումների հնարավոր կորուստների պահուստի ձեւավորման եւ օգտագործման կարգում»:

Խորհրդի որոշմամբ «Պրոմեթեյ Բանկ» ՍՊԸ-ին եւ «Արցախբանկ» ՓԲԸ-ին «Money Gram» արտասահմանյան վճարահաշվարկային համակարգում մասնակցության թույլտվություններ տրամադրվեցին:

Վերալիցենզավորվեց «Ռեզոլյուշն ապահովագրական բրոկեր» ՍՊԸ-ն, վերագրանցվեցին եւ վերալիցենզավորվեցին «Գարանտ-Լիմենս» Ապահովագրական ՓԲԸ-ն եւ «ՍԻԼ Ինշուրանս» Ապահովագրական ՓԲԸ-ն:

Ուժը կորցրած ճանաչվեցին «Գազպա» ՍՊԸ (լիցենզիա թիվ 694), «Կարեն Մելքոնյան» (լիցենզիա թիվ 619), «Արմեն Հակոբյան» (լիցենզիա թիվ 704), «Էրեբ Յոթ-777» ԱԿ (լիցենզիա թիվ 549), «Աղասի Նալբանդյան» (լիցենզիա թիվ 612), «Ռուստամաս Լալայան» (լիցենզիա թիվ 682), «Արթուր Յարությունյան» (լիցենզիա թիվ 680) արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններ իրականացնելու լիցենզիաները:

ԿԲ մամուլի ծառայություն

Վերավարկանշվել են 6 ձեռնարկություններ

ՀՀ կենտրոնական բանկը վերավարկանշել է հետեւյալ ձեռնարկությունները՝

1. «Լոռանկերի տոհմային թռչնաբուծական ֆաբրիկա» ՍՊԸ-ին ընտրելով Բ - (նախկին վարկանիշը՝ Գ+),
2. «Ռենկո առէսթեյթ» ՍՊԸ-ին ընտրելով Բ - (նախկին վարկանիշը Բ -),
3. «Երեւանի թռչնաբուծական ֆաբրիկա» ԲԲԸ-ին ընտրելով Գ+ (նախկին վարկանիշը Գ),
4. «Երեւան հյուրանոց» ԲԲԸ-ին ընտրելով Գ+ (նախկին վարկանիշը Գ -),
5. «Միլ ԱԳ» ՓԲԸ-ին ընտրելով Գ - (նախկին վարկանիշը Գ -),
6. «Ռոյալ Արմենիա» ՀՁ ՍՊԸ-ին ընտրելով Գ - (նախկին վարկանիշը Գ -):

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Թեքեյան կենտրոնի շենքում վարձով տրվում են վերանորոգված գրասենյակային տարածքներ՝ ապահովված շուրջօրյա ջրամատակարարմամբ, պահպանության ծառայությամբ, ջեռուցմամբ, ավտոկայանատեղերով: Կենտրոնն ունի նաեւ 2 կոնֆերանս դահլիճներ եւ պասկետռասրահ՝ պաշտոնական միջոցառումների անցկացման համար:

Հասցեն՝ Խանջյան 55, հեռ.՝ *573 057, 572 422, 575 823*:

ՈՒՍԱՆԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունների գործարարներին եւ կազմակերպություններին

Սլովակիայի առեւտրային բանկերը Հայաստանի եւ Արցախի գործարարներին եւ կազմակերպություններին տրամադրում են բիզնես վարկեր՝ ՀՀ եւ ԼՂՀ-ում գործող տոկոսադրույքներից էապես ցածր տոկոսներով:

Վարկի մարումը սկսվում է ձեւակերպումից մեկ տարի անց: Մարման ժամկետը մինչեւ հինգ տարի:

Մանրամասն տեղեկությունների համար կարող եք զանգահարել +37410 54-89-36, կամ +37494 366-989 հեռախոսահամարներով:

ՏՐՎՈՒՄ Է ՎԱՐՁՈՎ

2 կից բնակարաններ Սայաթ-Նովա 3 շենքի առաջին հարկում՝ օրերայի հարեւանությամբ:

Ընդհանուր մակերեսը 150մ. է, առաստաղի բարձրությունը 4.50մ է: Հարմար է օգտագործել որպես օֆիսային տարածք, ռեստորան կամ խանութ:

Մանրամասների համար կարող եք զանգահարել 094 36-69-89 հեռախոսահամարով:

«Թեքեյան կենտրոն» հիմնադրամ

Երեւան, Խանջյան 50, ՀՀ Պետ. ռեգիստրի գրանցման համար 273.110.01559, ամսաթիվ 08.08.1996

2007 թ-ի գործունեության հաշվետվություն

[illegible]

Տնօրեն՝ ՏԻԳՐԱՆ ՕՐՈՒՅԱՆ

Աուդիտորական եզրակացություն

«Թեքեյան կենտրոն» հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդին

[illegible]

Հաշվետվություն

[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1232	65
[illegible]	72	-
Ընդամենը	1304	65
[illegible]	42	-
[illegible]	80	-
Ընդամենը	1304	65

5.2 [illegible]

Մնացորդ 1.01.2007 թ. 1232,0

[illegible]	1167,5
[illegible]	877,8
[illegible]	50,0
[illegible]	240,1
Մնացորդ 31 դեկտեմբերի 2007 թ.	64,5

Հիմնադրամի տնօրեն

«Սորոսի ավհաուի» հիմնադրամի հաշվետվությունը 2007թ. գործունեության մասին

«Սորոսի ավհաուի» հիմնադրամը գրանցվել է ՀՀ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի կենտրոնական մարմնի կողմից՝ 17.05.07թ.-ին, գրանցման համարն է՝ 222.160.00721, վկայականի թիվը 03 Ա 075169, գտնվելու վայրն է ք. Երեւան:

[illegible]

Հիմնադրամի ակտիվների թիվը առ 31.12.07թ. կազմում է 2 մարդ:

[illegible] 5708000 ([illegible]) դրամ:

[illegible] 730000 ([illegible]) դրամ:

[illegible] 4978000 ([illegible]) դրամ:

[illegible]

Հայտարարություն «ՀՀՌՑ 1/03/08» ծածկագրով բաց մրցույթի մասին

Պատվիրատու՝ «Հայաստանի հեռուստատեսային եւ ռադիոհաղորդիչ ցանց» (ՀՀՌՑ) ՓԲԸ, հասցեն՝ Երեւան, [illegible] 95, հայտարարում է «ՀՀՌՑ 1/03/08» ծածկագրով բաց մրցույթ:

Մրցույթում հայտերը ծանուցված մասնակցին սահմանված կարգով կատարվելիք կետը՝

ԼՈՏ 1. Տավուշի մարզ, թվով 4,
ԼՈՏ 2. Շիրակի մարզ, թվով 2,
ԼՈՏ 3. Գեղարքունիքի մարզ, թվով 1,
ԼՈՏ 4. Արագածոտնի մարզ, թվով 1

[illegible] (ГОСТ 010), [illegible] ГФ-021 [illegible] ПФ 115 [illegible] НИА СТА [illegible]

[illegible] 2008-ի հոկտեմբերի 30-ը [illegible]:

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի համաձայն, գնումներին մասնակցելու իրավասու բոլոր անձինք կարող են մասնակցել բաց մրցույթին:

Մրցույթի հրավեր ստանալու համար պահանջվում է 1000 ՀՀ դրամ գումարի վճար «ԱԵԻԲ» [illegible] 247460117994 հաշվեհամարին:

Մրցույթի հայտերը անհրաժեշտ է ներկայացնել հայերեն լեզվով, [illegible] բաց մրցույթի [illegible] 30-ից օրվա ժամը 12.00-ն:

Հաշվետվություն

«Յավախք» բարեգործական հիմնադրամի 2007թ. գործունեության մասին

[illegible] 3448,0 [illegible] 0 [illegible] 10,0 [illegible]

Հաշվապահական հաշվեկշիռ

«Յավախք» բարեգործական հիմնադրամ

31 դեկտեմբերի 2007 թ.

[illegible]	31.12.2006 թ.	31.12.2007 թ.
[illegible]		
[illegible]	424	61
[illegible]	424	61
[illegible]	424	61
[illegible]		
[illegible]		
[illegible]	424	61
[illegible]	424	61
[illegible]	424	61

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

«Յավախք» բարեգործական հիմնադրամ

31 դեկտեմբերի 2007 թ.

[illegible]	31.12.2006 թ.	31.12.2007 թ.
[illegible]	4995	3448
[illegible]	4995	3448

Հայտարարություն

[illegible]

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Ավտոմեքենա «Գրանդ չերոկի» (լոռեդո), 2004 թ., շարժիչի ծավալը՝ 4,0 լիտր: Հեռ.՝ 093-36-10-07

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ՀԵՌԱԽՈՍԵՐ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.: Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Ավետիքյան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 25.03.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2: